Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-нэз гараһан | № 129 (13848) | 1972 оной июнии 3, суббото | Сэн 2 мүнгэн

...эй ЦК-да, СССР-эй ВЕРХОВНО
...ДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ,
...эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...ЕТ-АМЕРИКАН ...ӨРЭЛДӨӨНҮҮДЭЙ ...НГҮҮД ТУХАЙ

...Союзай ба Америкын Холбоото Штадуудай хүтэлбэри... хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай ... секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн мэдээсэлые ...К-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, ...Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, хөөрэлдөөнүүдэй ...Союзай делегациин ябуулһан ехэ хүдэлмэриие бүрин

...ай Президент Р. Никсонэй 1972 оной май 22-һоо 30 ...ССР-тэ байха үедэнь совет хүтэлбэрилэгшэдэй — КПСС-эй ...ральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, СССР-эй Вер...дэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Подгорныи, ...Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыги... хэһэн хөөрэлдөөнүүд, эндэ баталагдажа абтаһан ...кументнүүд уласхоорондын шухала удха шанартай, тэдэ ...икан харилсаануудые хүгжөөлгэдэ ехэ алхам болоно, эл...ьна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан тайбанаар зэргэ ...ые бэхижүүлгэдэ, эб найрамдалай ба арадуудай аюул...ай хэрэгтэ туһа нэмэри хэхэ байна.

...да абтаһан «Совет Социалис Республиканууудай Союзай ...ын Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаануудай үн... гэһэн документ хоёр талада ашатай туһатай бухы ...ута тэдэнэй хоорондохи холбоо барисаанай, харилсан ...н (ондоо гурбадахи орондо ямаршье хохидол ушаруулха... оохи, үни удаанай байхаар уласхоорондын эрхэ түлөө...та боломжонуудые байгуулна. Хоёр гүрэнэй политическэ ...гадаа эдэ ёһо гуримуудые шууд сэхээр бэелүүлхэдэнь, ...икан харилсаануудые саашадань һайжаруулгада, улас... оршон байдалые заһаруулгада туһа нэмэри хэхэ, нүлөө ...йна.

...ээ хамгаалха түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай дого...ратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар за...ээнүүдые абаха тухай саг зуурын хэлсээ СССР США хоё...ндо баталан абалга хадаа ядерна дайнай аюулые усадха...эбсэг бүтээн гаргалгые хорёохо, бүгэдэ ниитээрээ буу зэб...гаяа болюулха арга олгоһон шухала хэмжээн болоно. ...рикан арадуудай, бухы хүн түрэлтэнэй аша туһада тэрэ ...

...тойроние сахиха, элүүрые хамгаалха, мүн замбуулинай ...аар, наука, техникын элдэб һалбаринуудта харилсан ...тухай совет-американ хэлсээнүүд, мүн бусадшье хэлсээ... гүрэнэй аша туһада хүн зонойнь ажабайдалай эрилтэ...рюусахаһаа гадна, эб найрамдалай хэрэгтэ бүрин дүүрэ... хэнэ. Энэ талаар али алиндань ашатай туһатай шиидхэ...е олохо байхабди гэжэ тоолон, США-тай худалдаа най...ээ, экономическа харилсаа холбоо үргэнөөр тогтоолгоёо ...и тула Советскэ Союз ехэ ажал ябуулна.

...оной августын 12-то СССР ба ФРГ-гэй хоорондо абтаһан ..., Берлинэй баруун секторто хабаатай асуудалнуудаар дүр...эй хэлсээнэй удха шанартай байһан тухай СССР-эй болон ...һанамжануудай адли байһан ушар Европодо аюулгүй бай...ла таатай зохид баримта болоно гэжэ Совет хүтэлбэрилэг...бэ. Европодохи оршон байдалые заһаруулха, гүрэнүүдэй ...амгалан тайбанаар харилсан ажаллалгые хүгжөөхэ хэрэг... Европын хэлсээндэ бэлэдхэл хэжэ, тэрэниие үнгэргэлгэдэ ...уһа нэмэри хэхээр бэлэн тухайгаа хоёр тала мэдүүлһэн

...үйн Соведэй 242-дохи тогтоолые шууд сэхээр бэелүүлгэ...нэн, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал эбэй ёһоор гуримшуулаг...тэй гэжэ хөөрэлдөөнүүд эй үедэ хоёр тала баталба. Араб ... үнэн зүб хэрэгые дэмжэхэ талаар Советскэ Союзай хараа ...убилашагүй. Аюулгүйн Соведэй дээрэ дурсагдаһан тог...елүүлгэдэ эдэбхитэй нүлөө үзүүлхээр бэлэн байлга тэм...

...анда, Индохитадай бусад оронуудта США-гай зээрхэг тү...үүлгаяа үргэлжэлүүлгын асуудал тушаа совет делегациин ...лдөөнүүдтэ шууд сэхэ, бата найдамтай хараа шэглэлтэй ... гүйсэд дэмжэжэ байһанаа КПСС-эй, Совет гүрэнэй хү...ы зургаанууд мэдүүлбэ. Вьетнам арадай баатарлиг тэмсэл... ороной һаналаа нэгэдэлгэ залиршагүй байгаа, хойшодоо...

...нэй эрхэ байдалда уласхоорондын арсалдаата асуудал...хүсэ баримталһан» политика бэелүүлгээр шиидхэжэ боло...э совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд үшөө дахин ... Хоёр талын тэгшэ эрхэтэй, аюулгүй байлгын ёһо гури...илгада, өөһэд өөһэдынгөө аша туһые хүндэлэлгэдэ, бага, ...нгаагүй, элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй ам...йбанаар зэргэ оршон һууха ёһо гуримай уласхоорондын дэ...ээ баталагдан бэелэлгэдэ үндэһэлжэ, хэлсээнүүдые хэһэ...р арсалдаата асуудалнууд шиидхэгдэхэ ёһотой.

...эй үнэн зүб, ленинскэ политикын, совет арадай шэн ...ажалай ашаар Советскэ Союзай һүр хүсэн саг үргэлжэ ...элхэйн социализмын, эб найрамдал бэхижүүлхын, улас... аюулгүй байдал хангахын аша туһада харюусана гэжэ ... ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Прези... ССР-эй Министрнүүдэй Совет сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэ...

XXIV ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ
ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР МИЛЛИОН ҮНДЭГЭН

Республикымнай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөө халуунаар дэмжэһэн байгаа. Тэдэнэр хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, абаһан уялгата түсэбөө дүүргэжэ эхилээ һэн. Тиин үндэгэ суглуулха хахад жэлэйнгээ түсэб нэгэ миллион 24 мянган үндэгөөр үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа һаяхан мэдээсэбэ.

Бэшүүрэй райпотребсоюз түсэбһөө гадуур 361 мянган үндэгэ бэлэдхээ. Баргажанай, Хурамхаанай, Хяагтын аймагуудта үндэгэ суглуулха хүдэлмэри һайнаар ябуулагдажа байна.

Д. КОЛМАКОВ.

ЗУНДАА ҺҮН ЕХЭЭР ҺААГДАХА

Ехэ һүнэй түлөө мүрысөөндэ оролсоһон Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхозой һаалишад, малшад гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб, даабари һараар уридшалан дүүргэбэ. Бухыдөө 4.850 центнер һү тушааха аад, тэрэнээ 4864 центнертэ хүргөө.

Хүршэ «Забайкалец» совхозой малшадай үүсхэлые халуунаар дэмжэхэдээ эндэхид үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1.100 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэжэ шиидэһэн юм. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө үнэн сэхэ байһанаа ажал хэрэгээрээ харуулаа. Тиигэжэ үбэлжэлгын зургаан һарын туршада колхозой һаалишад үнеэн бүриһөө 1.212 килограмм һү һаагаа.

Фермынхид бии байгаа арга боломжоёо тоолоно үзөөд, зунай һарануудта үнеэн бүриһөө 1.200 килограммһаа бага бэшэ һү һаахабди гэжэ шиидээд, ехэ һүнэй түлөө мүрысөө гэһэн уряатайгаар аймагайнгаа бухы һаалишад, малшадта хандаба.

Коммунис ажалай коллективэй хүндэтэ нэрэ зүүжэ ябадаг энэ фермынхидэй үүсхэл мүнөө колхоз, совхозуудай, һалиин фермэнүүдэй коллективүүдэй дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ байнхай.

Колхозой малшад, һаалишад июлиин нэгэн хүрэтэр түсэбһөө гадуур үшөө 900 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда тушаахабди гэжэ мэдүүлээ. Фермын һаалишадай дунда мүрысөөн үдэр бүри эршэдэнэ. Түрүү һаалишад В. З. Бельская, А. Ф. Фёдорова, М. И. Баландина болон бусад үдэртөө үнеэн бүриһөө 8—10 килограмм һү һаана.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ӨӨРЫН ТАМГАТАН ОЛОШОРНО

Продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри ЛВРЗ-дэ зүбөөр табигданхай. Хүдэлмэришэн бүхэн голодоһогүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахые оролдоно. Эрхим шанартайгаар продукцияа тушааһан токарь гү, али слесарь урмашуулагдадаг байна. Вагон хабсаралгын цехэй механическа участок, болон кузнечнэ цехэй түмэр балтададаг проледой хүдэлмэришэдэй дунда голодоһо гаргагшад үсөөрөө. Тиигэжэ эдэнэрэй бүтээн гаргаһан бухы продукциин 98 процентнь эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаагдана.

Өөрын тамгатай болоҗо, эрхим шанартай продукци бүтээдэг хүдэлмэришэд заводто олон. Локомотив хабсаралгын цехэй слесарьнууд И. В. Куксов, В. Н. Волков, И. Г. Буланов гэгшэд голодоһогүйгөөр ажалладаг болоһоор үнинэй юм.

Продукциин шанарые шалгадаг комиссиин зүблөөн болоҗо, слесарьнууд Куксов, Волков, Буланов гэгшэдтэ баяр баясхалан хүргөөд, тэдэнэрые өөрын тамгатай болгохо гэһэн шиидхэбэри абаба.

В. КРЫЛОВ.

Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Захаамин) адуушан Григорий Иванович Яньков ганса аймаг соогоо бэшэ, республика дотороо түл абалгаар түрүү һуури эзэлһэн юм. Тэрэ 48 гүүнһээ 48 унага абаа. Григорий Ивановичай адуулдаг 154 толгой морид Булагта гэжэ газарта тобир тарганаар адуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Буряадай АССР-эй габьяата малшан нэрэ зэргэтэй адуушан Григорий Яньков; 2. Тэрэнэй һүрэг адуун.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДҮН ГАРГАХАДА

Аймагай ажахынуудта сабшалан һайжаруулгын габшагай хоёр һарын дүн согсологдобо. Энэ хугасаада ажахынуудай сабшалан дээрэ 4913 тонно, таряалан дээрэ 697 тонно наг шэбхэ гаргагдаа. 3714 гектар нуга сабшаланда, 692 тонно минеральна утэгжүүлгэ оруулагдажа, 688 гектарта утэг хэгдэбэ. Хоёр һарын туршада 5054 гектар нуга сабшалан сэбэрлэгдээ, 14997 гектар сабшалан уһалагдаа.

Габшагай хоёр һарын туршада ажахынуудта лугомелиоративна 4 отряд, 36 звено ажаллаа. Тэдэнэй мэдэлдэ 40 трактор, насосно 8 станци үгтэһэн юм. Нуга сабшалан һайжаруулгада 200 луговод хүдэлһэн байна.

Һайжаруулагдаһан бэлшээриие хорёолхо посхоод барихын тула 77684 һургааг, 26610 һаднаг бахана ажахынуудта отологдоо. Энэ шухала ажал Үдын, Дээдэ Тайлсын, Хүрбын совхозуудта эмхи гуримтайгаар ябуулагдаа. Тус ажахынуудай хүдэлмэришэд сабшалан утэгжүүлхэ, уһалха, һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа шадаһан байна. Үдын совхозой хүдэлмэришэд энэ хугасаада 4069 тонно наг шэбхэ сабшалан, таряалан дээрээ гаргажа тарааба. Ажахын луговодууд 2085 гектар сабшалан уһалһан байна.

Тиихэтэй хамта, энэ шухала кампани зарим ажахынуудта бирагүйгөөр ябуулагдаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Анаагай, Хоринн, «Георгиевский» совхозууд наг шэбхэ гаргаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Жэшээнь, Хориин совхоздо нуга сабшалан һайжаруулха хоёр һарын туршада оройдоол 893 тонно наг шэбхэ сабшалан дээрэ гаргагдаһан байна. Энэ ажахынуудта утэг хэлгэ мүн бирагүйгөөр эмхидхэгдээ.

Ушарһан дутуу дунданууудаа дары усадхажа, үбһэ ногооной баян ургаса ургуулжа абахын тула луговод бүхэн ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулхые оролдоно. Тэдэнэр даажа абаһан сабшалангаа хоёр дахин уһалба.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хоринн аймаг.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИ КАНАДАДА

ОТТАВА. (ТАСС). Канадын правительствын уряалаар тэндэ ошоод байһан совет делегациие толгойлогшо — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госстройн түрүүлэгшэ И. Т. Новиков Канадын премьер-министр П. Э. Трюдотой уулзаба. СССР Канада хоёрой хоорондохи харилсаануудые саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Канадын промышленностиин, худалдаа наймаанай министр Ж. Л. Пепэнтэй уулзажа хөөрэлдэбэ.

Делегациин гэшүүд Оттавадахи барилгануудые хараа, барилгын шэнэ материалнуудтай танилсаа.

Р. НИКСОН ВАРШАВАДА

ВАРШАВА. (ТАСС). Албанай хэрэгээр Варшава ерээд байһан США-гай Президент Р. Никсонэй, тэрэнэй һамганай хүндэлэлдэ ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич сайлалга хэбэ. ПОРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек болон бусад тусхай тушаалтад сайлалгада байлсаа. П. Ярошевич, Р. Никсон сайсалга дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, Советскэ Союзай бусад хүтэлбэрилэгшэдэй США-гай Президент Р. Никсонтэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй түүхэтэ дүнгүүдые Польшо халуунаар амаршалан, бүримүһэн дэмжэнэ гэжэ П. Ярошевич мэдүүлбэ. Уласхоорондын түгшүүрилые һулаарулха, бухы арадуудай аша туһада эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ Москвада баталагдаһан хэлсээнүүд гүнзэгы удха шанартай гэжэ тоолонобди гээд тэрэ хэлэбэ.

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшо-американ хамтын коммюникэ июниин 1-дэ эндэ баталагдан абтаа. Польшын Арадай Республикын зүгһөө — ПОРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, Америкын Холбоото Штадуудай зүгһөөө США-гай Президент Р. Никсон тус документдэ гараа табиба.

Президент Никсон бусаба

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Холбоото Штадуудай Президент Ричард Никсон албанай хэрэгээр Советскэ Союзда, Иранда, Польшодо аяншалһанай һүүлээр июниин 2-то США-даа бусаба.

Ф. Кастро Венгридэ ерэбэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгер-Кубын тусхай хөөрэлдөөнүүд эндэ болоҗо үргэлжэлһөөр. Венгриин талаһаа — ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар болон бусад тусхай тушаалтад, Кубын талаһаа — Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Ф. Кастро хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсана.

МТИ агенствын мэдээсэһэнэй ёһоор, хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хоёр тала харилсаануудаа саашадань һайжаруулан хүгжөөхэ асуудалнуудта, хоёр ороной аша туһада хабаатай уласхоорондын асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулба.

ВНР-эй ба Кубын Республикын хоорондохи хани ёһоной харилсаа холбооe һайжаруулгада, мүн социалис оронуудай нэгэдэлые, интернациональна харилсан ажаллалгые бэхижүүлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, ниитын дэбжэлтын аша туһада үрэ ехэтэй ажал ябуулга хэһэнэйнь түлөө Венгриин Арадай Республикын Президиум Фидель Кастрые ВНР-эй Тугай нэгэдэхи шатын орденоор шагнаа.

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамтай һаналаа нэгэдэнги

Урда Вьетнамай патриодуудай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэнги байлгын үдэрнүүд июниин 1-дэ Советскэ Союзда эхилбэ. Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын байгуулагдаһаар гурбан жэлэй ойдо зорюулагдана.

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамые дэмжэһэн энэ ябуулгада совет-вьетнамай хани барисаанай бүлгэм эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрэнэй таһагуудай хүдэлдэг 26 хотодо, райондо митингнүүд, суглаанууд эмхидхэгдэхэ. Гэхэтэй хамта, ороной промышленна предприятинуудта, эмхи зургаанuудта һаналаа нэгэдэнги байлгын митингнүүд үнгэргэгдэхэ юм.

(ТАСС).

БҮХЫ АРАДУУДАЙ АША ТУҺАДА

...болоһон совет-амери...нүүдэй ябасын хойноһоо ...д угаа ехэ һонирхол...галан харадаг байгаа. ...үүдэй дүнгүүд баясха...тэл найдабари түрүүл... XXIV съездын ха...даадын политическэ ха...ые оролдосотойгоор, ... бэелүүлдэг КПСС-эй ... Комитедтэ манай оро...ад үнэн зүрхэнэй баяс...энэ. «Совет Социалис ...нуудай Союзай ба Аме...боото Штадуудай хоо...рилсаануудай үндэһэ ...эн хамтын документын, ...ээнүүдэй баталагдаһые ...ын шахардуу шэнгэ ...руулха хэрэгтэ манай ... бухы арадай түйлаһан ...та гэжэ оронойимнай ...олоно

...дашарамдуулан, манай ... үндэһэтэнэй элдэб ара...лдэб мэргэжэлэй болон ...үнүүд һайшаалайнгаа ...нэгэн һаналтайгаар хэ...на.

* * *

...ороной уласхоорондын ...е бэхижүүлхэ талаар ...хяануудай амжалтатай...гдэжэ, ондо ондоо со...йгуулалтатай гүрэнүү...айбанаар зэргэ оршон ...еһонуудай бодотоор бэе...э байһан ушар бидэнэр... Ленинэй нэрэ зүүдэг за...лмэришэд ба алба хаагшадта илангаяа үнэтэй байна. Эдэ бүгэдэ Москвада болоһон совет-американ хэлсээнүүдэй үедэ элеэр харагдаа. КПСС-эй гадаадын политика, партиин XXIV съездын хараалһан амгалан ёһоной программа намтай суг хүдэлдэг нүхэдэй, бухы москвагайхидай зүгһөө нэгэн һаналтайгаар дэмжэгдэнэ.

А. КУВАЕВ,
Москвагай Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ электромеханическа заводой ахамад инженер-туршалгаша.

* * *

Москвада болоҗо дүүрэһэн совет-американ хэлсээнүүдэй дүнгүүд бухы совет хүнүүдые, мүн Узбекистанай хлопок ургуулагшадые баясуулна. Эб найрамдалай хэрэгтэ туһалхаар хэдэ хэдэн шухала документнүүд баталагдаа.

СССР ба США-гай хоорондохи харилсаанай үндэһэ һуурие тодорхойлһон документ баталан абтаһан байна. Совет-американ харилсаануудые һайжаруулга, тэдэниие али алиндаа ашатай туһатайгаар хүгжөөлгэ эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ зорилгонуудта тааралдаха байна бшуу.

Баталагдаһан хэлсээнүүд Ленинскэ сэсэн мэргэн гадаадын политикые КПСС-эй Центральна Комитедэй оролдосотойгоор, шууд сэхээр бэелүүлһэнэй үрэ дүн болоно. Москвадахи хэлсээнүүд, баталан абтаһан документнүүд дэлхэйн политическэ оршон байдалые хубилган һайжаруулгада нүлөөлхэ.

Турсуной АХУНОВА,
Социалис Ажалай Герой, Узбегэй ССР-эй Янгиюльскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой участогые даагша.

* * *

Манай теплоход Европо, Ази болон Америкын олон оронуудта һүүлэй үедэ хүрэһэн байна. Номгон далайн эрьедэхи США-гай портнуудта бидэнэр орообди. Докернуудтай, морягуудтай, ажал хэрэгэй хүнүүдэй түлөөлэгшэдтэй һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые хэдэг байгаабди. Совет арадтай эбтэйгээр ажаһуухые американ арад хүсэнэ гээд бидэнэй уулзаһан бухы хүнүүд хэлэдэг һэн.

Советскэ Союзда Президент Р. Никсонэй һаяхан дүүрэһэн аяншалгын үедэ СССР ба США-гай хоорондо баталагдаһан хэлсээнүүд угаа ехэ удха шанартай. Эдэ документнүүд совет-американ харилсаануудые, манай оронуудай хоорондохи холбоое хүгжөөхэ холын хараата үндэһэ һуури болоно.

КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан программые манай партиин Центральна Комитет шууд сэхээр бэелүүлнэ гэжэ бидэнэр дахяад үнэншэн этигэнэбди. Энэ программа бухы оронуудта, бухы түбинүүдтэ ехээр дэмжэгдэнэ. Бидэнэр Эхэ ороноороо омогорхонобди. Соведүүдэй ороной түрүүшын декрет эб найрамдал тухай ленинскэ декрет байһан юм. Хүдэлмэришэн-таряашанай түрүүшын гүрэнэй тогтоһон сагһаа хойшо СССР эб найрамдалай түлөө оролдосотойгоор тэмсээ, тэмсэһээршье.

Дмитрий РЯБЧЕНКО,
«Острогожск» теплоходой капитан.

Рига город.

* * *

Совет-американ хэлсээнүүдэй материалнуудтай танилсахадаа КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые хододоол һанан дурдадаг байнаб. Би тус съездын делегат байгаа һэм. Гадаадын политикын талаар съездын шиидхэбэринүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһые мүнөө бидэнэр дахяад харанабди.

Хэлсээнүүдые баталалга, СССР-эй ба США-гай хоорондохи харилсаануудай үндэһэ һуурие баталан абалга совет ба американ арадуудай хоорондохи холбооe бэхижүүлгэдэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаарулгада туһалха байна.

КПСС-эй ленинскэ гадаадын политическэ хараа бодолые нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг байһанаа бидэнэр, хүдэлмэришэд мэдүүлнэбди. Манай гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, элдэб оронуудай хоорондохи хани ёһоной холбоо хүгжөөлгэдэ бидэнэр өөһэдынгөө ажалаар туһалхабди.

Н. КИРСАНОВ,
Горьковско фрезерно станогуудай заводой фрезеровщик, КПСС-эй XXIV съездын делегат.
(ТАСС).

ҺАЙШААНАБДИ, ЭТИГЭНЭБДИ

Совет хүтэлбэрилэгшэдэй болон США-гай президентын хоорондо Москвада болоһон хэлсээнүүдые, тэдэнэй эсэстэ баталан абтаһан документнүүдые манай гэр барилгын комбинадай коллектив ехэтэ һайшаана.

Совет ороной уласхоорондын нэрэ хүндые үргэн бэхижүүлхэ гэһэн Ленинэй һургаалай, эб найрамдал болон арадуудай хоорондын аюулгүй байдал хангаха талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан программын бодото дээрээ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһаниие хаража байхадаа бидэнэр, гэр байра баригшад, үнэн зүрхэнһөө баясанабди.

Эдэ хэлсээнүүд, баталагдаһан документнүүд дэлхэй дээрэхи политическэ оршон байдалые хубилган һайжаруулгада ехэ туһатай байха гэжэ бидэ этигэнэбди.

Б. БЕРШТЕЙН,
Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай партбюрогой секретарь.

СЭДЬХЭЛЫЕМНАЙ ХӨНГӨР БОЛГОБО

Манай гүрэнэй правительствын, Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэд Америкын Холбоото Штадуудай Президент Р. Никсон хоёрой хоорондо болоһон хэлсээнүүд үрэ ехэтэйгээр дүүрээ гэжэ бидэнэр бултадаа сэдьхэлээ ханан уншаабди. Хоёр гүрэнүүдэй хоорондо баталагдаһан договорнууд хадаа улас түрын байдалай агаарые улам сэлмэг болгобо гэжэ хэблэлһээ хаража байнабди.

Партиин XXIV съезд дээрэ хараалагдаһан амгалан байдалые батадхаха политикын бодотоор бэелүүлэгдэжэ байһанай гэршэ гэжэ эдэ хэлсээнүүдые ойлгонобди. Улас түрын байдалай политическэ агаарай сэлмэхэ бүри бүхы түбиин хүн зоной сэдьхэл хөнгөр болоно бшуу. Эб найрамдалта хараа шугам бэелүүлдэг түрүүшын социалис гүрэнэй ажалшадай, тэрэ тоодо бидэнэрэй, илангаяа ехээр баясажа байһамнай ойлгосотой.

Р. РАКШАИН,
медицинын эрдэмэй кандидат.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

Кабанск

КПСС-эй райкомой ээлжээтэ бюро дээрэ Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ хабаадалсалга тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Заводой главна инженер Г. Е. Филиппов тус асуудалаар бюро дээрэ элидхэбэ. «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, заводой партийна организаци предприятиин захиргаантай хамта коллективэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ, тэрэнине хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг болоо байна гэжэ бюро тэмдэглэбэ. Эндэхи инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тус тустаа социалис уялгануудые абаад, үйлэдбэрэеэ нарижуулан һайжаруулхын, техническэ дэбжэлтэ түйлахын түлөө тэмсэлдэ оронхой. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, урлан нарижуулга, ухаалан зохёолго хүгжөөхэ, ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха асуудалнуудта тэдэнэр гол анхаралаа хандуулна.

Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар тус завод табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэлэ, энэ жэлдэшье һайнаар ажаллана. Мүнөө завод дээрэ ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй, тэрээндэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Гэхэтэй хамта заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые социалис мүрысөөндэ хабаадуулха хэрэгтэ зарим дутагдалнууд бии гэжэ бюро дээрэ элирбэ. Тэдэнэй абаһан социалис уялганууд олонхи ушарта тодорхой бэшэ, дүүргэлтыень шалгахын аргагүй. Зарим мастернууд, участогуудай хүтэлбэрилэгшэд мүрысөөнэй дүн саг болзортонь гарганагүй. Энэ талаар заводой хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэртэ шанга эрилтэ табинагүй.

Эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха, мүрысөө бүри үргэн дэлисэтэй, хүсэтэй болгохо эрилтэ КПСС-эй райкомой бюро заводой хүтэлбэридэ, партийна организацида табиба.

Н. ПОПОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

Гусиноозерск

Аймагай колхоз болон совхозуудай бригада, отделениин партийна эхин организацинуудай секретарьнарай гурбан үдэрэй семинар КПСС-эй райкомдо һаяхан үнгэрэгдэбэ.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан хэмжээ ябуулганууд тухай партиин обкомой инструктор Ц. Б. Цыбиков лекци уншаба. КПСС-эй райкомой секретарь С. Д. Ринчинов «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдуулан үзэл сурталай хүдэлмэри шангадхаха талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» элидхэл хээ. Партийна организацинуудай хэрэг эрхилхэ асуудалнуудта КПСС-эй райкомой таһагые даагша Т. В. Синицына суглаарагшадта хөөрэжэ үгөө.

Социалис зөөри хамгаалгые һайжаруулха, ниитын гурим бэхижүүлхэ асуудалнуудта аймагай прокурор М. С. Сандаков дэлгэрэнгыгээр тогтобо.

Семинарта хабаадагшад ажалайнгаа дүй дүршэлөө андалдаба. Химнын совхозой отделениин парторганизациин секретарь А. А. Спиридонов, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозһоо Ж. Т. Дамбиев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо — К. Г. Дандаров болон бусад партийна эхин организацинуудайнгаа ябуулдаг ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэбэд.

Һүүлээрнь партийна организацинуудай секретарьнар Улаан-Үдэ ошожо, нооһо угаадаг, мүн нарин сэмбын фабрикануудай үйлэдбэритэй танилсаһан, тэндэхи партийна организацинуудай хүдэлмэреэр һонирхоһон байна.

Г. САБЖАЕВ,
аймагай газетын редактор.

Хори

Эндэхи совхозуудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай эхин болон цехүүдэй партийна организацинуудай семинар КПСС-эй райкомдо боложо үнгэрбэ.

Эмхидхэлэй хүдэлмэри шангадхаха талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай элидхэл КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. М. Павлов хэбэ.

Тэрэшэлэн семинар дээрэ «Партиин байгуулалтын ленинскэ ёһо гуримууд», «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө партийна организацинуудай ябуулха хүдэлмэри тухай» гэһэн лекцинүүд уншагдаа.

Семинарай түгэсхэлдэ тэрээндэ хабаадагшад Анагай совхозой һү һаалиин гурбадахи фермэ ошожо, тэндэхи партийна бүлэгэй хүдэлмэритэй танилсаа, дүй дүршэл тухайтаа хөөрэлдөө.

Манай корр.

КОМСОМОЛОЙ СЭЖЭБШЭДЭЛ

СОЁЛОЙ ДОБТОЛГО — КОМСОМОЛШУУДАЙ ХЭРЭГ

Тосхон һууринуудые болбосон түхэлтэй, соёл культураар хүгжэнги байдалтай болгохо гэһэн добтолго байд-байд гээд лэ манай республика дотор соносхогдожо байдаг гуримтай болонхой. Энэ тон шухала, социальна галаараа гүнзэгы удхатай хэмжээ ябуулга мүн гээшэ. Түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтуулан мүн лэ соёлой добтолго соносхогдонхой, мүнөө түлэг дундаа ябажа байна. Тосхон һууринуудаа хотынхиһоо дутуугүй байдалтай болгохо арга боломжошье хүдөө нютагуудай ажалшадта гүйсэд дүүрэн бии. Энэ хэрэгтэ гүрэн түрэмнай ехэ хэмжээнэй мүнгэ һомолно, материал болон бусад хэрэгсэлнүүдые үгэнэ. Хүдөөгэй айл бүхэншье хадаа энэ добтолгодо хубитаяа оруулалсаха шадалтай, баян дэлгэр ажаһууна.

Хүдөө нютагуудай, тосхон һууринуудай түхэл шарайе һайжаруулан хубилгаха, соёл культурыень хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха хүсэншье бии. Нэн түрүүндэ хүдөөгэй комсомолшууд болон залуу үетэн хабаяа харуулха уялгатай. Гадна соёлой эмхи зургаануудай, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй, олониитын эмхинүүдэй хам оролсохо байһаниинь дамжаггүй. Ушар иимэһээл соёлой добтолгын республика дотор дахинаа соносхогдоһон сагһаа эхилжэ ВЛКСМ-эй райкомой ниитын энэ ехэ хэмжээ ябуулгада аймагайнгаа залуу үетэниие эмхитэйгээр, эдэбхитэйгээр элсүүлхэ гэжэ оролдолго гаргана.

Тиигэхэ уялгамнай гэжэ үшөө дабталтай. Залуу үетэнэй нишэ тиимээ ябуултангүй, түрэһэн нютагтаа хэтэдээ ажаһууха, нютагайнгаа ниитын үйлэдбэриие эдэбхитэйгээр хүгжөөлсэхэ ушар тосхоной байдалһаа горитой дулдыдаха байһаниинь элитэ. Залуушуулай оюун сэдьхэл хангама эрхэ байдал нютагтаа байгуулжа шадаагүй һаамнай, ерээдүймнай халаан халтад гэхэдээл ондоо тээшээ ябашахаяа һанаха байһаниинь гайхалгүй. Мүн ондоо тээһээ, илангаяа городһоо, хүдэлмэришэнэй тосхонуудһаа хүдөө гараһан залуушуул эндэмнай удаан тогтохогүй зэргэтэй.

ВЛКСМ-эй олонхи комитедүүд өөрынгөө хүдэлмэриие эмхидхэн ябуулхадаа, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ түшэглэдэг байна. Тэндэ хүдэлмэрилэгшэдэй 60 гаран процентнь залуушуул ха юм. Культурын 7 байшанда, хоёр кинотеатрта, 28 библиотекэдэ яһала олон хүн хүдэлнэ. Эдэнэрнай комсомолой организациин урдаа хараха, түшэглэхэ хүсэниинь байгаагүйдөө арганьгүй. Эдэнэр лэ тосхонуудай залуу үетэнэй, һургуулиин шабинартай үдэр бүри гэхээр лэ харалсажа, харилсажа, тэдэнэй дунда соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулжа байдаг хүнүүд гээшэ ааб даа.

Аймагай хүбүүд болон басагад соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай байшан болон спортивна барилгануудые бодхоолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээнь, Онохойн модоной комбинадай комсомолшууд тосхонойнгоо стадион барилгада субботник, воскресник соносхон, ходо хамһалсажа, тэрэниие болзорһоонь урид ашаглалгада үгэхэ арга олгоһон байна. Мүнөө дүрбэдэхи участогай дэргэдэхи хүүгэдэй элүүржүүлгын талмайн барилгада туһалалсана.

Хандагатайн леспромхозой комсомолшууд болон залуушуул суббото, воскресениин үдэрнүүдтэ һайн дураараа хүдэлжэ, Ново-Ильинск тосхондохи спортивна комплексын барилгын эхэнхи хүдэлмэриие өөһэдынгөө гараар бүтээгээд байна. Энэ комплекс ингээд һаяар ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдана. Аймагай түб болохо Загарай тосхоной залуушуул аймагай соёлой байшангай бодхоолгодо һайнаар хабаадалсажа, тэрэ ехэ барилгые болзорһоонь урид дүүргүүлхэ арга боломжо олгоо һэн. Элхиин авто-заһабарилгын, Шэнэ-Бэрээнэй заһабарилга-механическа заводуудай хүбүүд, басагад спортивна зал, стадион, спортивна комплекс бариха хүдэлмэридэ угаа эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, шадахысаа өөһэдынгөө хубитые оруулна.

ВЛКСМ-эй райкомой II пленумэй шиидхэбэреэр аймагай түбэй стадионой барилга хадаа комсомолой габшагай барилга гэжэ соносхогдоһон байгаа. Тэрэ пленумдэ хабаадалсаһан комсомолшууд энэ барилга дээрэ хэдэ дахин субботник болон воскресник эмхидхэе гэһэн уряатайгаар аймагайнтаа залуушуулда хандаһан юм. Тус барилга хадаа Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэр болотор заатагүй дүүрэхэ ёһотой. Энэ барилга бүтэжэ, хүсэндөө ороод байхадаа, тосхоной түхэл шарайнь хубилжа, олониитын хабаадалгатай алибаа хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ али зэргын аша туһатай барилга болохо байһыень мэдэрнэбди.

Аймагай тосхон һууринуудай үйлсэ, талмайнуудта модо һуулгаха, сэсэрлигүүдые бии болгохо хүдэлмэридэ залуушуулнай мүн лэ эдэбхи хэшээлтэйгээр хам оролсоно гэжэ тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб. Тиихэдэ Онохойн дунда, Ключевскэ дунда, Шпалозаводской найман жэлэй һургуулинуудай багшанарай коллективүүд, һурагшад түрэл тосхоноо ногооруулха ажалда хабаадалсахатаяа хамта, һургуулиингаа байшангуудые заһабарилалсана, элдэб бусад барилгануудые бодхоолсоно. Жэшээлхэдэ: Загарайн һурагшад өөһэдынгөө хүсөөр һургуулидаа столово бариһан байха юм.

Хүдөө нютагуудта соёл гэгээрэл дэлгэрүүлхэ, ажалшадые хүмүүжүүлхэ болбосоролой хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ клубуудай, соёлой байшангуудай, библиотекэнүүдэй бэелүүлдэг үүргэ нилээд ехэ бшуу. Соёл культурын эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ гол түлэб залуу үетэн хабаадалсадаг, тэдэнэй эмхидхэдэг хэмжээ ябуулгануудые түбхын түрүүндэ залуушуул харадаг ха юм даа. Манай аймаг соо 15 агитбригада хүдэлжэ байдаг. Эдэнэр клубуудай, соёлой байшангуудай дэргэдэ байгуулагданхай, тэндэ хүдэлдэг мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро хүдэлдэг гээшэ. Уран һайханай бүлгэмэй, агитбригадын коллективүүдэй оюун бэлигтэ гэшүүд малшадай, механизаторнуудай, модо бэлэдхэлшэдэй хүндэтэй айлшадынь боложо шададаг. Тэдэнтэй хамта аяншалдаг ВЛКСМ-эй райкомой лекторнүүдэй бүлэгэй гэшүүд промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай ажалшадай дунда улас түрын алибаа асуудалаар лекци уншажа, хөөрэлдөө дэлгэжэ ябадаг.

Байгша оной март һарада агитбригадануудай аймагай конкурс үнгэргэгдөө һэн. Тэрэнэй дүнгөөр бодоходо, агитационно-уран һайханай коллективүүд яһала шадабаритай, дааһан хэрэгтээ мэргэжэнхэй, оюун бэлигээр түгэс, удхынгаа талаар гүнзэгы шэнжэтэй хүдэлмэри ябуулха бэлэдхэлтэй гэжэ сэгнэгдэһэн бэлэй. Энэ конкурсын дүнгөөр Үнэгэтэйн культурын байшангай коллектив нэгэдэхи һуури эзэлһэн юм.

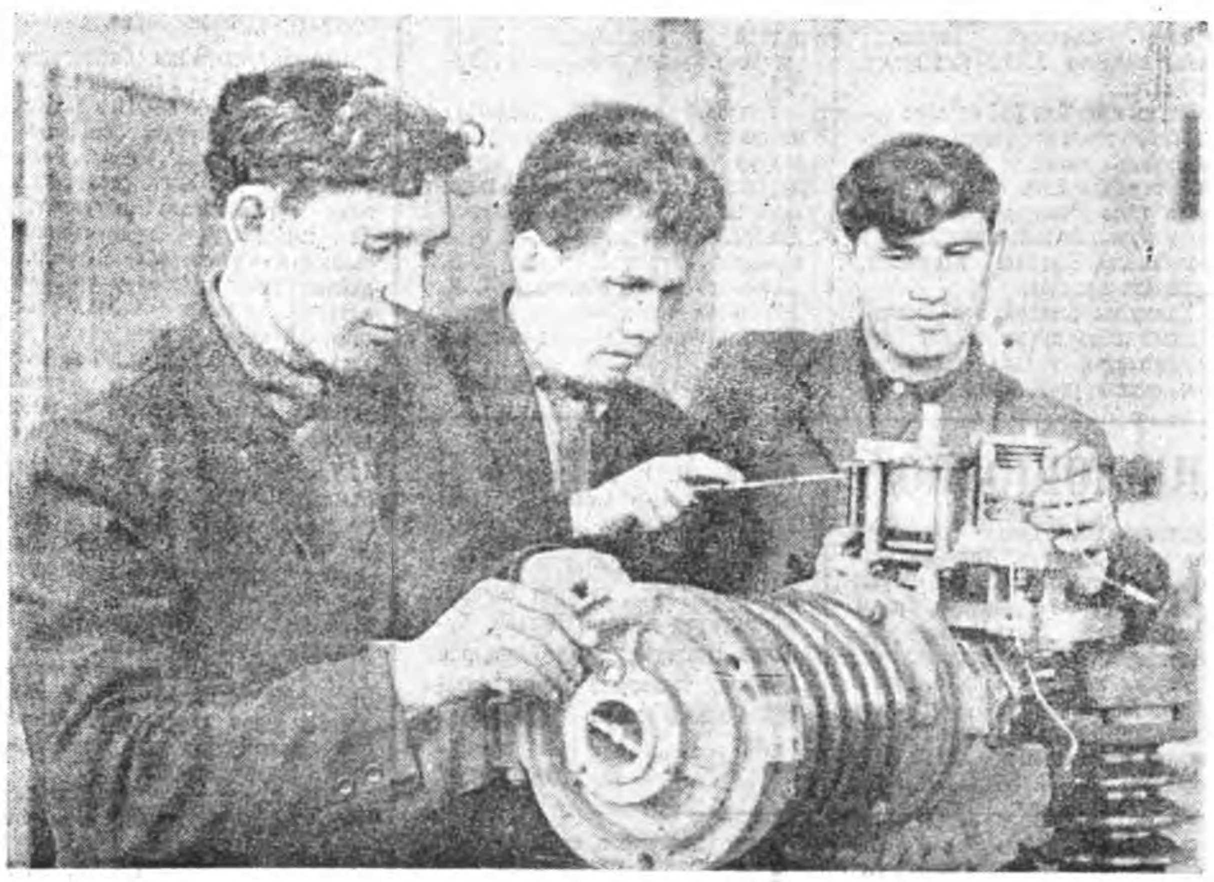
Аймагай хүн зоной дунда ябуулагдадаг соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри һайжаруулха, удхыень гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэмнай манай эндэ боложо үнгэрһэн Буряадай искусство ба литературын недели ехэ һайн нүлөө үзүүлһэн байна. Республикымнай литература ба искусствын ажал ябуулагшадтай уулзалга эмхидхэхэ хэмжээ ябуулгадамнай манай комсомолшууд тон эдэбхитэйгээр хабаадалсаа, туһа хүргөө. Тэдэнэйл үүсхэлээр клуб, культурын байшан болон библиотекэнүүдэй дэргэдэ тематическа үдэшэнүүд, концертнүүд, хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэһэн байна бшуу.

Манай аймагта эрхэтэн зоной ёһо заншалай найман клуб эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ нарай үхибүүдые бүридхэлдэ абаха, айл бологшодто үнэмшэлгэ барюулха гэхэ мэтын эрхэтэдэй наһанайнь ажабайдалда нэгэтэ ушардаг хуулита хэрэг баяр ёһололой оршон байдалда, хэзээдэшье мартагдашагүй байхаар тэмдэглэгдэдэг гээшэ. Энэ талаар Загарайн ба Онохойн соёлой байшангууд, Ново-Ильинскын клуб баян дүй дүршэлтэй болонхой. Тэндэ эмхидхэгдэдэг хүдэлмэриие имагтал тосхоной залуушуул толгойлдог, эдэбхитэйгээр ... садаг гээшэ.

Библиотекын хүдэл... ажал хэрэг тушаа ... яажа болохоб. Эдэ соёл... нэй диилэнхи олонии... гэгээрэл болбосоролой ... ри хүн зоной дунда ... баа асуудалнуудаар ... үнгэргэхэ, уншагшадай ... эмхидхэхэ, харуулан ... таци дэлгэхэ, ном унш... тын олон янзын хүдэл... ро ажаһуудаг зоной дунда ... жа бүтээнэ ха юм. Тай... текые даагша Ольга Ма... гадай библиотекые даа... жап Датбаева болон бус... зондоо ехэл хүндэтэй ... соёлшод.

Нэгэ бэшэг соо комсо... низаци бүхэнэй хэжэ бай... мэриие дууһан тэмдэглэ... Иимэрхүү шэнжэтэй хүд... хон бүхэндэ хэгдэжэ бай... шье дутагдал огт... гэжэ яажа болохо... эндэ тэндэ дайралда... ха. Зүгөөр диилэнхи оло... шууд болон залуушуу... республикынгаа 50 жэлэй ... лан соносхогдоһон соёлой ... эдэбхитэйгээр оролсожо, ... шухалашье хэрэгтэ өөһэд... тые оруулха гэһэн нэгэ ... сэлэнтэй байһанаа ... ябуулгаараа гэршэлжэ ...

Р. ...
ВЛКСМ-эй ...
райкомой ...

Улаан-Үдын станциин депогой электроаппарадай цехэй слесарьнууд Сергей Чеботарев, Владимир Боднюк, Владимир Новицкий гэгшэд (зураг дээрэ зүүн гарһаа) эршэтэйгээр ажалладаг.

Тэдэнэй ажалладаг комсомол-залуушуулай бригада май һарын мүрысөөнэй дүнгүүдээр илан гаража, депогой партийна, профсоюзна организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Бригадын коллектив май һарын туршада электровозуудай 170 электроаппаратура заһабарилһан байна.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ТҮРҮҮ ХҮН ТУХАЙ

ОЛОНДО ХҮНДЭТЭЙ ҺААЛИШАН

АЖАЛААР БЭЕЭ шэмэглэһэн хүн хэзээдэшье айл аймагайнгаа дунда хүндэтэй байдаг гээшэ. Сэлэнгын аймагай Химнын совхозой Бургаастайн үүлтэртэ фермын һаалишан Мария Филипповна Жертанова эгээл тиимэ хүн.

Энэ эхэнэр арбаад жэлэй туршада мал ажал дээрэ хүдэлнэ. Мал адуулха, үнеэ һааха талаараа Мария Филипповна нилээд дүй дүршэлтэй болоо. Һайн юумэн татасатай гэгшэ һэмнай. Дүй дүршэлтэй боложо байбашье, нүхэр Жертанова урданай бэрхэ малшадай ажалые үшөөл һонирхон харадаг, тэдэнһээ һургаал абадаг байһаар.

Сагай ошохо тума Мария Филипповна хүдэлмэридөө улам дүршэжэ, һү һааха уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэн, магтаалда хүртэдэг болоо. Нёдондо һү һааха түсэбөө хоёр һараар уридшалан дүүргэһэн байна. Мүнөө жэлдэ Мария Филипповна үнеэн бүриһөө 2800 килограммһаа бага бэшэ һү һааха, үнеэн бүхэнһөө тугал абажа түлжүүлхэ уялга абанхай. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ энэ һаалишан эдэбхитэйгээр оролсобо. Мария Филипповна үбэлэй долоон һара соо 1400 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаажа, уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө энэ нүхэр зунай табан һара соо 1400 килограмм һү һааха уялгатай.

Мария Филипповна Жертанова апрель һара соо үнеэн бүриһөө 346 килограмм һү һаажа, совхоз соогоо түрүүлээ. Энэ һаалишанай хүндэлэлдэ ажахын түб һууринда ажалай алдар солын Улаан туг намилзана. Нүхэр Жертанова өөрынгөө арга дүршэл тухай нигэжэ хөөрэнэ:

— Тугаллаха үнеэдые саг соонь, түрэхэһөөнь хоёр һара урид шэргээжэ, һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Үнеэдэй үбэл тугаллаха байгаа һаань, үбһэ, витамин элбэгтэй шэмэтэ тэжээл дуран соонь үгэдэг байнаб.

Нүхэр Жертанова тугаллаһан үнеэдээ хахад һарын туршада үдэртөө дүрбэ дахин һаадаг гуримтай. Тиихэдээ эхынь ураг тугалай садатар уулгадаг, хахад һара үнгэрһэн хойно үдэртөө гурба дахин һаажа эхилдэг юм. Энээнэй ашаар үбэлэй янгинама хүйтэндэшье, зунай аяма халуундашье даажа байһан үнеэдһээ һү ехээр һаадаг шуу.

Мария Филипповна үнеэдһээ һү ехээр һаахаһаа гадна, мүн ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдагаараа магтуулдаг. Тиимэшье байнгүй яахаб. Энэ нүхэрнай Коммунис партиин гэшүүн ха юм.

— Би КПСС-эй гэшүүн болоходоо һайнаар ажаллаха, бусад нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулха, үнэн сэхэ, арюун сэдьхэлтэй ябаха ёһотойб гэжэ һайса мэдээ һэмби. Тиимэ дээрэһээ хэжэ байһан хүдэлмэридөө яажа һайнаар хандахаб, политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ, үхибүүдээ һайнаар һургаха гэжэ ходо оролдожо ябадаг гээшэб,—гэжэ Мария Филипповна өөрөө хөөрэхэ юм.

Цайдамай, Бургаастайн һаалишад Жертановагаа магтаха... магтадаг, ёһотойл хүн гэж... дог. Энэ нүхэр совхозой ... хүдэлмэридэ ямар нэгэн ... туу дунда зүйлэй ушар... хын дирекци, парткомдо ... дуулгажа байдаг, тэрэ... суулхын тула хэмжээ ... байна. Гүрэндэ тоһолиг ... шанар муутай һү тушаа... жэ Мария Филипповна ... гаргаһан байха юм. Тэрэ... Үнэхөөрөө Баргаастайн ... һаалишад үнеэдэйнгээ хү... һайса угаангүй, муухай... һаадаг байһан юм. Мүнөө ... энэ дутагдал усадхагда... һаалишан бүхэн сэбэр ... сагаан марляар һүеэ ... жэ, бидон соо эюулдэг ... Хүхэ дэлэнгыень угаангүй... рэнгүй үнеэдээ һаадаг ... нииие эндэ мүнөө олохогү... гаастайн үнеэдһөө һаагд... нэй тоһолигынь 3.7—3.8... даа 4 процент болодог ...

Малаа зунай байрада ... жа адуулха саг хүрэ... Фермын малай байха са... рёонууд заһабарилагдажа ... Энэ ажалда Мария Фи... һаалишадаа дахуулан хаб... үнеэ һаанабди гээд гар... нагүй. Энэ коммунис ... нангин хуулиие—Уставы... нягтаар сахиха гэжэ ... Партийна организациин ... бүхэндэ эдэбхитэйгээр ... садаг, зүбшэн хэлсэһэн ... нуудаар өөрынгөө һана... радхалые хэлэдэг, дуту... нуудые элирүүлдэг, даа... рэгтээ хайхарамжагүйго... нозогоор хандадаг хүнүүд... гаар шүүмжэлдэг байна. ... Филипповнагай суглаан д... хэлэхээе бодоходо, хүн з... шэмээгүй болошодог. Нэгэ... ленинн ветврач нүхэр ... рочинский фермын һаа... хүдэлмэридэ багаар туһал... һандаа Мария Филипповна... са зэмэлүүлһэн байха. М... мэргэжэлтэн тэрэ дүтүү... һаа, фермэ, гүүртэнүүдээр ... хин ябадаг болоо, малша... хүдэлмэридэ туһалалсадаг, ... малые саг соонь эмшэлд... һон байна.

Мария Филипповна Же... үнгэрэгшэ жэлдэ социализ... литэкономи шудалха һур... һуралсажа гараа. Ерэхэ ... лай жэлдэ марксистско-л... философи шудалха һур... ябаха байна.

— Мария Филипповна ... кружогой хэшээлнүүдтэ ... ряагүй ябадаг, һуралсал... граммые бэрхээр шудалдаг ... шадай нэгэниинь юм,—гэ... тийна организациин пропа... нүхэр Цыбиков тэрэниие ... хэлэдэг.

Нүхэр Жертанова иимэ ... тэй, бэрхэ коммунист бай... ладаа Бургаастайн фермын ... тийна бүлэгые эмхидхэлш... гагданхай. Тиимэл хада... гаастайн энэ һаалишан со... ажалшадай дунда түрүү ... ябалсажа, олондо үльгэр ... харуулна ха юм.

Б. ШИРЕТОР...
Химнын совх...
парткомой секре...
Сэлэнгын аймаг.

Совет орон доторнай

ТҮРҮҮШЫН МИЛЛИОН

СТАВРОПОЛЬ. (ТАСС-ай корр.). Ставрополиин колхоз, совхозууд сенаж даража эхилбэ. Малай тэжээлдэ сенаж ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Шэмэтэ тэжээл миллион центнер дарагдаа гэхэ гү, али энэнь түсэбөөр хараалагдаһанай арбанай нэгэ хуби болоно.

Зарим ажахынуудта ногоон хүсы үбһые хур һолоомонтой холижо дарана. Тиихэдээ хоёр тонно ногоондо нэгэ тонно һолоомо нэмэнэ. Энэ хадаа тэжээл үйлэдбэрилгэдэ ехэ нэмэри нөөсэ гээшэ.

ТАРЯА ХУРЯАЛГАДА БЭЛЭН

КИЕВ. (ТАСС-ай корр.). Украинын таряашад кукуруза, гэршүүхэ болон орой таригдадаг бусад ургамалнуудые тарижа үшөө дүүргээдүй. Гэбэшье тушаан абалгын предприятинууд шэнэ ургаса хуряалгада бэлэдхэл хэжэ байнхай. Киевскэ областьдо оршодог Белоцерковско элеваторай ажалшад республика соогоо түрүүлэн орооһо хадагалха амбаарнуудаа заһабарилаа, автоподъемнигуудаа, орооһо таһалгаряагүйгөөр сэбэрлэхэ оньһон арганууда туршажа үзөө. Үйлэдбэриин бүхы ажал оньһожоруулагданхай.

Республикын орооһо тушаан абадаг 40 гаран предприятида материально-техническэ баазые заһабарилга дүүрээ. Херсонско, Днепропетровско областьнуудта түхеэрэлгэнүүд бултадаа бэлэн болонхой.

КАЗАХСТАНАЙ РУДАГАЙ МИЛЛИОН ТОННО

КАРАЖАЛ. (Карагандагай область). (ТАСС-ай корр.). Атасуйска рудоуправлениин нүүрһэшэд жэлэй эхинһээ хойшо миллиондохи тонно түмэрэй руда абаба. Казахстанай Магниткын түсэбһөө гадуур абаһан 40 мянган тонно рудаһаа «Хигули» гэжэ 25 мянган хүнгэн автомобильда хүрэхэ түмэр хайлуулжа болохо байна. Карагандагай металлургическа заводойхид Волгын автомобиль бүтээгшэдтэ хабтайлгамал булад эльгээдэг юм.

Рудагай хахадһаа ехые абаһан Баруун Каражал гэжэ карьерэй коллектив түрүүлжэ ябана.

АЖАЛША ХҮНҮҮД — НОМОЙ ГЕРОЙНУУД

НОВОСИБИРСК. (ТАСС). Эндэ залуу литераторнуудай семинар боложо, Сибириин эхилэн бэшэжэ ябаһан прозаик, поэдүүдэй зохёохы ажалые зүбшэн хэлсэбэ. Геолог Геннадий Пашкевич, коммунальна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэ Борис Жигановай повестьнууд, хүдөөгэй журналист Михаил Щукинай рассказууд, инженер-литейщик Евгений Мартыновай шүлэгүүд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Новосибирскын уран зохёолшодой эмхи болон «Сибирские огни» журнал литературна кадрнуудай ургалта тухай анхардаг заншалтай юм. «Сибирские огни» журналай хүдэлмэрилэгшэд семинарта хабаадалсаа.

МАЙ ҺАРАДА ХАРТААБХА СЭСЭГЛЭБЭ

МИНСК. (ТАСС-ай корр.). Минскэ областиин полинууд дээрэ хартаабха һалл ногоорожо эхилбэ. Тиихэдэ Солигорско районой «Заря» совхозой хартаабха сэсэглээ. Солигорскын хартаабхашад ямаршье нюусагүйгөөр хүдэлдэг. «Скороспелка-1» сортын хартаабха һуулгахаһаа дүшэн хоног урид ургуулба. Дулаасуулагдаһан, искусственна гэрэлдэ байлгагдаһан хартаабха ургажа захалба. Хорин хоногой үнгэрһэн хойно нимгэхэн хальһатай шэмэтэ холисо соо һуулгаһан байна. Газарта һуулгаха болоходонь, хартаабхын эшэдэ сэсэгүүд монсогойржо захалаад байгаа һэн.

Иимэ бэлэдхэл хабарай шииг нойтые зохидоор хэрэглэхэ арга олгоно. Фитофторын бии болохоһоо урид хартаабха монсогойржо үрдинэ. Оньһон аргаар хуряахада гамтахагүй хальһан бии болодог.

Минскынхид Солигорскын хартаабха июньдэ эдижэ эхилхэ. Энэнь ажахыдашье олзотой: эртын хартаабха тарилгада гаргагдаһан гаргаша гурба дахин харюулагдана. Минскын һү-хартаабхын совхозуудай трест энэ хабар 5 мянга 400 тонно эртын хартаабха эльгээхэ.

ГУРБАН МИЛЛИОН ГЕКТАР ТАРИГДАНА

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). Алтайн колхоз, совхозууд гурба миллион гектарта хабарай тарилга хэжэ дүүргэбэ. Энэ хизаарай бүхы тарялангай хахадһаа ехэнь болоно. Хизаарай зургаан район тарилгаяа дүүргэбэ.

Механизаторнууд техникээ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэнэ. «Еландинский» совхоздо И. П. Левкинэй экипаж үдэр бүри нормоһоо хоёр дахин ехэ — 100 гектарта тарилга хэнэ.

АМЕРИКАН ВЫСТАВКЭ — МОСКВАДА

МОСКВА. (ТАСС). Электронно-тоололгын машина болон түхеэрэлгэнүүдэй «Компьютер-72» гэжэ американ выставкэ Москвагай Сокольники паркда нээгдэбэ. Тоолон бодохо техникын талаар хүдэлдэг 28 фирмын гаргадаг продукци эндэ харуулагдана.

АМАР ШАДАРАЙ «АМТАН ФАБРИКАНУУД»

ХАБАРОВСК. (ТАСС-ай корр.). Уссурин ой тайгада үлир, мойһон, клен сэсэглэбэ. Хабаровска хизаарай зүгын зуу мянган бүлэ зүгын тоһо суглуулжа эхилээ.

Алас-Дурна зүгэй зүгын ажахинууд СССР-тэ эрхим гэжэ тоологдодог. Ажахы бүхэн зүгын 160 бүлэтэй. Хизаарай эгээ баян Бирскэ совхоз зүгын тоһо ехээр суглуулһанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байна. Энэ ажахыда зүгын 11 мянган бүлэ бии юм. Һүүлэй табан жэлэй туршада зүгын бүлэ бүхэнһөө 62 килограмм, мэдээжэ зүгышэд энээнһээ нилээд ехэ тоһо суглуулдаг. Нёдондо жэлдэ зүгышэн Денис Фролов 14.000 килограмм тоһо тушааһан.

Хабаровска хизаарай «амтан фабриканууд» энэ жэлдэ зүгын 1.350 тонно тоһо гүрэндэ тушаахые хараална.

Казахай ССР-эй Автомобильна транспортын министерствэдэ, Алма-Атада тоололгын түб байгуулагдаһан байна. Энэ түб технико-экономическа түсэблэлгын, ашаа, пассажирнуудые шэрэлгын, техническэ хангалта болон заһабарилгын, түргэн түсэблэлгын, бухгалтерска тоо бүридхэлгэ болон тоосооной асуудалнуудые шиидхэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүтэлбэрилгын таһагые даагша Анатолий Шкварonский ба инженер Тамара Тандыкина ЭВМ-эй мэдээсэлнүүдые хаража байнад. ТАСС-ай фотохронико.

ҺАЙСА БОДОЖО ҮЗЭМӨӨР...

...тша оной апрелиин 25-най ...то үнинэй багша А. А. ...лайн бэшэһэн «Үндэ... хэлэмнай үнэтэй даа!..». ... статья тунхаглагдаһан ... Тэрэ статья тухай олон ...шад һанамжануудаа бэ... байна. Тэдэнэй заримы... тунхаглажа эхилбэбди.

...е, ябажа ябатараа элдэбын ...улахаш даа. Һаяхан нэгэ хүн ...лэбэ гээшэл даа.

... танда атаарханагүйб даа. ...ы, хэн таниие намда атаар... гээшэб. Хүн аад, хүндэ ... гэжэ яаха юм? — гэжэ

...й, миин атаархал тухай хэ...

... атаархал тухай хэлэбэ ...?

... буряад хэлэнэй багша ха

...эд ялгааб? — гээд бүри ...айхадаһам хүрэшэбэ. Энэ... хэлэнэ гээшэб гэжэ ойл... ха юмбиб. Харин тэрэмни ...ие хайрлаһан маяг үзүү...

... даа! Ямар урагшагүй мэр...эһэнээ ойлгоно гээшэгтэ? ...олонгүй, һургуулида буряад заагдахаяа болиходонь — гээд үнеэхимни пялд ...

...ы, юун гэнэ гээшэбтэ? Юун... хэлэн заагдахаяа болихо ...? — гэжэ дураа гутангяар — Юундэ гээшэб?

...ндэ буряад хэлэн хэрэгтэй юм? — гэжэ асуудалаар асуудалдам харюусаба. — Буряад хэлэн дээрэ хэрэг хүтэлдэг бэшэбди. Буряад хэлэн дээрэ мэдүүлгэшье бэшэхэгүйш. Дээдэ һургуулидашье ороходоо, буряад хэлэ, литератураар шалгалта барихагүйш! Буряад хэлэн хэндэ хэрэгтэй юм?

Түрэл хэлэн тухайдаа иимэ һэнгэргүйгөөр дуугарһан хүндэ юун гэжэ харюусалтай байгааб? Досоошонь гүнзэгыгөөр малтангүй шагнаһан хүнэй зүбшье юм гү гэжэ һанахаар бэзэ.

Нээрээшье, хэрэг хүтэлбэримнай ехэнхидээ ород хэлэн дээрэ ябуулагдана ха юм даа. Зүгөөр буряад хэлэн дээрэ мэдүүлгэ этигэмжэ бэшэхые гү, али соносхол, суглаа хэхые хэншье хориһон бэшэ бшуу.

Буряад хэлэн үхэжэ хосорхоёо байһан бэшэ. Тиимэһээ һургуулида тэрэниие заагдахаяа болихо гэһэн һанамжа тон буруу. Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда буряад хэлэнэй таһагай байһан ушар юун тухай хэлэнэб?

Гэхэ зуура түрэлхи хэлэндээ дээрэлхүүгээр хандадаг ябадал юунһээ үндэһэтэйб? Юумэнэй уг удхые ойлгоогүйһөө болоно бэшэ гү? Социализмын хурса наран доро, аха дүү совет арадай эбтэй эетэй бүлэ соо ямаршье илгамжа гээшые мэдэнгүй һалбаржа байһан үндэһэн соёлоо, тэрээнтэй хамта хүгжэлсэһэн түрэл хэлээ буруушааһан ябадал гэжэ һанахаар.

«Нээрээшье, буряад хэлэ юу гэжэ үзэхэ юм? Ондоо предмедүүдэй хажуугаар үлүү ашаан! — гэлдэхэшье зон байдаг.

Улаан-Үдэдэ суглаа хуралай зарлагдахада ошодогби. Багшанартай уулзахадаа, хүүгэдээ ямар хэлэн дээрэ һурганабта гэжэ һонирходогбди. Зарим багшанар үхибүүдээ буряад класста оруулһан байдаг, нүгөөдүүлынь — ородто. Ород хэлэ огто мэдэхэгүй үхибүүдээ ород класста оруулжархидаг түрэлхид бии. Юундэ? Үхибүүнэйнгээ һуралсал «хүнгэдхэбэ» гээшэ. Тэдэнэй һанагшаар һаа, буряад хэлэн үлүү ашаан болоно бшуу!

Минии үхибүүд буряад класста һурадаг. Яһала бэрхээр һурадаг. Магтана бэшэб, үнэниинь бэшэнэб. Нёдондо Галя гэжэ ехэ басагамни Артек ошожо амараа һэн. Һуралсалай жэл дүүрээдүй байгаа. Артегтэ амарха мүртөө, тэндэ һуралсалаа үргэлжэлүүлхэ ёһотой байгаа бшуу. Буряадта һуража байһан үхибүүмни тэндэ ошоод ядалдахань ёһотой гэжэ һөөлшье һанаагаа забоо һэм. Харин тэрэмни ород нүхэдһөө дутуугүй һурадаг, ород хэлээр диктант бэшэхэдээ бэрхэ гэжэ багшадаа магтуулдаг байгаа.

— Ород класста һурадаг байгаа алтайш? — гэжэ багшынгаа таамаглахада:

— Үгы, буряадта һурадаг һэм, — гэжэ басагамни харюусаа ха. Тиихэдэнь багшань ехэл гайхаа гэхэ. Энээгээр юу хэлэхэеэ һананабши гэхэдэ, ород хэлэ мэдэхэгүй үхибүүе ород класста оруулжа туляанхаар, түрэлхи хэлээрнь һургабал дээрэ. Түрэлхи хэлэн дээрээ һурахадаа, юумые гүнзыгөөр ухамайлжа, һайнаар ойлгоно ха юм.

Манай Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуули буряад юм. Манай һургуулиин буряад класста һуража гараһан хүбүүд, басагад хаанашье ошожо, дээдэ һургуулида шалгалта барижа ороходоо ядалдадаггүй. Жэшээнь, Дашиев Самбу МГУ-гай геофизическэ факультедэй 2-дохи курсада һурана. Дашиева Людмила гэжэ басаган Ленинградай университедэй философско факультедтэ хоёрдохи жэлээ һурана. Олон эдиршүүл Эрхүүдэ, Улаан-Үдэдэ, Шэтэдэ һуража байдаг. Зариманиинь буряад литературын кружогто ябадаг һэн. Хэниинньшье буряад хэлэн, литература манда үлүү ашаан болоно гэжэ хэлэдэггүй һэн, харин үндэһэн соёлоо, түрэлхи хэлээ үндэрөөр сэгнэжэ һурадаг һэн. Юрэдөө нэгэшье шабиингаа тиигэжэ хэлэхые дуулаагүйб.

Харин һаһаараа ород һургуулида һураад, буряад хэлээ мууса гү, али орой мэдэхэгүйгөөр үдэһэн залуушуул нютагһаа холо ябахадаа, тэрэ дутагдалаа шаналдаг, буряад хэлэсэ, үндэһэн соёлойнгоо түүхые арбан хургандаал адляар мэдэдэг үстэндөө атаархадаг юм гэжэ дууладагби. Тиимэл даа.

Эндэ ород хэлэ үзэхэгүй гэнэ бэшэб. Ород хэлэн манай хоёрдохи түрэлхи хэлэн болонхой. Ород хэлэ һайнаар үзэхэ, гүнзэгыгөөр шудалха тон шухала. Зүгөөр ород хэлэ огто мэдэхэгүй, долоотой үхибүүнэй нэгэдэхи класста ороходо, гэнтэ бүхы юумые ород хэлэн дээрэ заажа эхилхэдэ, хэр ойлгосотой байхаб? Энээн тухай һайса бодожо үзэмөөр.

«Буряад үнэнэй» хуудаһанда саг соогоо болоһон энэ хөөрэлдөөн юумые буруу ойлгодог зарим нэгэ түрэлхидэй нюдыень нээжэ үгэхэ бэзэ гэжэ һанагдана.

Б. ЦЫДЫПЦЫРЕНОВА,
буряад хэлэ, литературын багша.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

УРАН ҺАЙХАНАЙ БҮЛГЭМЭЙХИД ОЛОШОРОГ ЛЭ!

Ажалшадай дунда соёлой хүдэлмэриие улам саашадань һайжаруулха, үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха тухай КПСС-эй XXIV съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна. Партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соо нүхэр Л. И. Брежнев иигэжэ хэлээ һэн: «...Уран һайханай самодеятельностиин бүлгэмүүдтэ 13 миллион хүн, һургуулиин 10 миллион һурагшад хабаадалсана. Арадай уран һайханай творчество хадаа манай ажабайдалай нэгэ онсо шэнжэнь болоно». Энээниие манай Буряадай соёл культурын хүгжэлтэ элитээр гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, республика соомнай соёл культурын 607 зургаан бии. Тэдэнэй 475-ниинь хүдөө нютагуудта хүдэлнэ.

Ниитэ 1055 библиотекын 800 гараниинь баһал хүдөө нютагуудай хүн зониие номуудаар хангана. Согсолжо харахада, соёлой хүдэлмэри Ахын, Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын, Зэдын, Хоринин, Загарайн, Кабанскын, Сэлэнгын, Түнхэнэй, Улаан-Үдын аймагуудта үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Энэ хадаа тус аймагуудай партийна, профсоюзай, комсомолой эмхинүүд соёлой хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэнэ, хүтэлбэрилнэ гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Мүнөө СССР-эй 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ байхадаа, соёлой хүдэлмэриие улам саашадань үргэдхэжэ, республикымнай урда табигдаһан ажахын-политическэ зорилгонуудтай зохилдуулан, тэрэниие ябуулха гээшэ соёлой эмхи зургаан бүхэнэй нангин уялга болоно бшуу.

Манай соёлшод зорилгонуудаа һайн мэдэнэ.

Һаяхан болоһон соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн, мүн апрелиин һүүл багаар Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэһэн Хяагтын аймагай соёл культурын үдэрнүүд, Улаан-Үдын. Түнхэнэй аймагуудта үнгэргэгдэһэн литература, искусствын долоон хоногууд, энээн тухай нилээд элитээр гэршэлжэ үгөө. Жэшээлхэдэ, уран һайханай бүлгэмэйхидые абаад харая. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай тоо гурба дахин олошороо. Энээндэ хамта 50 гара мянган эдэбхитэд хабаадалсана. Мүнөө манай республика соо уран һайханай 1313 коллектив, арадай 19 театр, 6 ансамбль, 6 хоор тоологдоно. Тиихэдэ агитационно-уран һайханай 100 гаран бригада хүдөө нютагай ажалшадта, тэрэ тоодоо модошод, загаһашадта, хүдэлмэришэдтэ концертнүүдые харуулна. Гадна республикын колхоз-совхозуудаар 60 гаран автоклубууд, нүүдэл 20-ёод библиотекэ ябажа, илангаяа холын малшад, хонишодой эрилтые хангана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нютаг бүхэндэ ниитын эдэбхитэд, уран бэлигтэйшүүл нилээд олон болонхой. Дуу, хүгжэмэй хонгёо аялга гү, али һонирхолтой зүжэг, наада гэхэ мэтэ хаа хаанагүй ханхинана, харуулагдана. Мүнөө дээрээ уран һайханай, хоор дуунай 511 коллектив бии, тэрээндэ 11 мянга гаран эдэбхитэд хабаадалсана. Һайнаар мэргэжэһэн, шадамар бэрхэ хүнүүд тэдэниие хүтэлбэрилнэ. Хэнэйшье мэдэхээр, Забайкалиин шэмээшэгүүдэй, Хяагтын аймагай Шара-Голой хасагуудай, Галуута-Нуурай шахтернуудай, Санагын, Алцагай арадай хоорнууд сууда гаранхай. Һаяхан Улаан-Үдэдэ боложо үнгэрһэн. Хяагтын аймагай соёл культурын үдэрнүүдтэ Шара-Голой хасагуудай хоор (соёлойнь байшангай директор нүхэр Левин В. М.) ниислэл хотын ажалшадта урданай мүнөө совет үеын дуунуудые дуулажа, гоё хатар наада харуулһан байха юм.

Сууда гараһан энэ хоорой габьяае республикымнай Верховно Соведэй Президиум үндэрөөр сэгнэжэ, Хүндэлэлэй грамотаар шагнаһан байна. Мүнөө тус коллективтэ хамта 70-аад хүн хабаадалсана.

Тиихэдэ «Сэлэнгэ» гэжэ дуу хатарай ансамбль нилээд һайнаар хүдэлнэ. Анхандаа энэ ансамбль оройдоол арбаад хүнһөө бүридэдэг һэн. Харин мүнөө 70 гаран хүнтэй, баян программатай болоһон энэ ансамбль холуур суурхана. Хүтэлбэрилэгшэ байһан хүхэр Н. Б. Дамирановай габьяа эндэ нилээд ехэл. Н. Д. Дамиранов эдэбхитэй хүтэлбэрилэгшэ байһандаа Сэлэнгын аймагай Соведэй гүйсэдкомой соёлой таһагые даагшаар дэбжүүлэгдээд хүдэлжэ байнхай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө нютагуудта арадай театрнууд олоор байгуулагданхай. Тэдэнэй хүсөөр дэлхэйн, совет классикын зохёолнууд, мүн Буряад ороноймнай драматургнуудай бэшэһэн зүжэгүүд ажалшадта харуулагдана. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай аймагай Барханай (хүтэлбэрилэгшэнь Д. Х. Бадмаев), Мухар-Шэбэрэй (хүтэлбэрилэгшэнь Е. С. Игнатовская), Захааминай (хүтэлбэрилэгшэнь В. А. Соболев), Кабанскын (хүтэлбэрилэгшэнь С. С. Васильева) арадай театрнууд һонирхолтой зүжэгүүдые харуулна. 1971 ондо республика доторнай арадай театрнуудай долоон хоног үнгэргэгдөө һэн. Тэрээндэ арадай 17 театр хабаадалсажа, Улаан-Үдэ хотын предприятинуудта, барилгын эмхи зургаануудта, мүн телевиденеэр уран шадабаряа харуулаа һэн. Гэбэшье мүнөө арадай театрнуудай урда баһал ехэхэн зорилгонууд табигдана. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр байгша оной туршада үнгэргэгдэхэ уран һайханай бүлгэмэйхидэй харалгада хабаадаха байна бшуу.

Уран һайханай бүлгэмүүд Улаан-Үдэ хотодо нилээд олошоронхой. Эндэ завод, фабрика, барилгын эмхи зургаан, һургуули, институдуудта уран һайханай хэдэн олон арбаад коллектив тоологдоно. Тэдэнэй олонхинь хабарай тарилгын. үбһэ, таряа хуряалгын үедэ хүдөө нютагуудаар ябажа, уран гоё концертнүүдые табижа харуулна. Жэшээлхэдэ. байгша оной хабарай тарилгын үедэ тиимэ 40-ood агитбригада хүдөө нютагуудаар ябана. Уран һайханай коллективүүдэй этээл томохонуудынь гэхэдэ, Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын, авиационно, судна бүтээлгын заводуудай, нарин сэмбын фабрикын, мяханай комбинадай, багшанарай институдай студентнүүдэй «Ургы» гэжэ ансамбль болон бусад болоно.

Тэдэнэй дундаһаа нэгэ хэдыень абажа харая. Жэшээлхэдэ, Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой соёлой ордоной уран һайханай бүлгэм яһала суутай болонхой. Энэ коллективые манай республикын соёл культурын габьяата ажал ябуулагша Василий Иванович Хижняков хүтэлбэрилнэ. Тус бүлгэмдэ зуугаад шахуу хүн хабаадалсана.

Мяханай комбинадай соёлой ордоной уран һайханай бүлгэм баһал алдар суутай. Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, габьяатай байһанайнь түлөө 1971 ондо энэ коллективые Хүндэлэлэй грамотаар ВЦСПС шагнаа һэн. Байгша оной февраль һарада Хабаровск хотодо боложо үнгэрһэн Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй уран һайханай коллективүүдэй харалгада эдэ бүлгэмэйхид хабаадалсажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байха юм. Уран һайханай энэ коллективые Буряадай АССР-эй болон РСФСР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Тамара Александровна Полозова хүтэлбэрилнэ.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй урда мүнөө нилээд ехэ харюусалгатай зорилгонууд табигдаад байна. Юуб гэхэдэ, байгша он хадаа уран һайханай бүлгэмүүдэй харалгын жэл болоно. Тиихэдэ бүхы совет арад, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад СССР-эй 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ байна. Тиимэһээ соёлой ордонуудай, байшангуудай, клубуудай хүдэлмэрилэгшэд, хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхитэйгээр, харюусалгатайгаар хүдэлхэ зэргэтэй. Уран һайханай бүлгэм бүхэнэй репертуарай программа соо совет ороной экономикын соёл культурын туйлалтанууд тухай зохёолнууд, мүн пролетарска интернационализм, манай ороной арадуудай аха дүүгэй хани барисаан тухай, Советскэ Союзай Коммунис партиин хүтэлбэрилхы, ударидахы агуу үүргэ тухай зохёолнууд гол һуури эзэлхэ жэшээтэй. Уран һайханай коллективүүдэй репертуарай программа болбол нютагай партийна, профсоюзай, комсомолой эмхинүүдэй саг үргэлжын хүтэлбэри доро зохёогдожо, һэльбэгдэн шэнэлэгдэжэ байха болоно.

Уран һайханай бүлгэмэйхидтэ эртэнһээ анхарал хандуулжа, тэдэнэй репертуараар ходо һонирхожо байгаа һаа, партийна комитедүүд соёлой хүдэлмэридэ нилээд ехэ туһа хүргэхэ, урагшань дабшуулхэ байна бшуу.

Д. ШАГДУРОВ,
КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо.

...ЖАЛДАА ...ҮРҮҮ ...РГА ...ЭРЭГЛЭНЭ

...азаводой Загорск тос...хи 30-дахи магазинда ...изор, радиоприемник, ...аппарадууд, фото буул...рида хэрэгтэй зүйлнүүд ...лдагдадаг. Энэ магазин ...ай түрүү арга хэрэглэн ...дадаг болонхой. Мага...а ерэһэн хүн дуратай ...араагаа өөрөө шэлэн ...аг. Юһэдэхи табан жэ...инһээ энэ магазинай ...мэрилэгшэд эд бараа...эрьесын түсэбые һарахаа һарада үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ магазинда ахалагша наймаашанаар комсомол басаган Галина Шумилина ажаллдаг юм. Галина шадамар бэрхэ наймаашан. Худалдан абагшадтай зулгы зохидоор хөөрэлдэжэ шададаг, тэдэнэй эрилтэнүүдые дүүрэн хангахын түлөө ехэ ажал ябуулдаг. Комсомол басаган коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник Галина Шумилина грампластинкануудые зохидоор тааруулан табижа байна. Доронь — магазинай наймаанай зал.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

НЮТАГТАА ХҮНДЭТЭЙ

Даша Забадеевич Урбаев Шулуута тосхоной магазинда хэдэн жэлэй туршада наймаалагшаар хүдэлхэ зуураа ехэ дүршэлтэй боложо, нютагайнгаа зоной дунда магтаалтай, хүндэтэй ябадаг болонхой. Эд бараа худалдан абагша бүхэн Даша Забадеевичэй ажалаарнь омогорходог байха юм. Магазин соонь сэбэр, дулаан, Ялайтар шэрдэжэрхиһэн тагууд дээгүүрнь эд бараан аятай зохидоор табяатай. Юрэдөөл бэрхэ хүнэй хэжэ байһан ажал гэжэ гансата ойлгомоор.

Тус магазин соо ороһон лэ хүн сагаан халаадтай энэ наймаалагшын худалдан абагшадта урин налгайгаар хандажа байхые заатагүй обёорхо байха. Энэ хүн үдэрэйнгөө гуримые нарииаар сахидаг — саг соонь магазинаа нээдэг, хаадаг байна.

Мүн тиихэдэ һара, кварталайнгаа түсэб, абаһан уялгаяа ходо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Холын гүүртэ, отарануудай малшадта ошожо, захил абадаг.

Иимэл хадань Даша Забадеевичые нютагайнь зон, аймагай ба район хүтэлбэрилэгшэд магтана, хүндэлнэ ха юм. Аймагай наймаалагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ходо эрхимлэдэг байна. Энэ бэрхэ наймаалагшын ажалые, аймагай эмхи зургаанууд үндэрөөр сэгнэжэ, Хүндэлэлэй олон грамотаар, мүн үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаһан байна.

Д. ДУГАРОВ.
Ахын аймаг.

...АГА

...ТУСАГТАЙ ...ӨӨРЭЛДӨӨН

ТАСС

...И. Брежневэй, Н. В. Под...ын, А. Н. Косыгинай ...А-гай Президенттэй хэһэн ...рэлдөөнүүд КПСС-эй XXIV ...дын шиидхэбэринүүдтэ үн...элэн, Советскэ Союзай шууд ...эр бэелүүлжэ байгаа эб ...рамдалта политикые гол ...нь болоно гэжэ КПЧ-гэй ...гай Генеральна секретарь ...Гусагтай хөөрэлдөөн «Руде ...во» газетэдэ толилогдоо. ...айрамдалта политика бэе...лэнэй ашаар имагтал Ев... бэшэ, харин бүхы дэл... орьшон байдал заһаран ...аржа байна.

...Европодо уласхоорондын ...үүрилые һуларуулха хэ... Москвада болоһон хөө...өөнүүд ехэ нүлөө үзүүлхэ ...а гээд Г. Гусак мэдүүлбэ.

...РИЖ

...УЛАСХООРОНДЫН ...ШУХАЛА ЯБУУЛГА

ТАСС

...Советскэ Союзай ба Холбоо Штадуудай хүтэлбэрилэгшэ... Москвада хэһэн хөөрэлдөө... уласхоорондын шухала ...ка болоно. Эдэ хөөрэлдөө... дайнай һүүлэй түүхэдэ ...ала шата боложо, бүхы дэл... дээрэхи байдалда ехэ үүргэ ...гэнэ гэжэ Франциин Ком...ис партиин Политбюрогой ...ин Раймон Гэйо, ТАСС-ай ...респондентт... хөөрэлдэхэ... мэдүүлбэ.

...И. Брежневэй, Р. Никсо...гараа табижа баталһан до...ментнүүд КПСС-эй XXIV ...зд дээрэ абтаһан эб найрам... программа дотор тодор ...огдонхой амгалан тайба...р зэргэ оршохо ленинскэ ...итика бэелүүлэгдэнэ.

ХИЛЫН ЦААНАҺАА — РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Урда Вьетнамай хойто нютагуудта шанга байлдаанууд болоно гэжэ американ информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ. Сайгон командовани Хюэ хотоһоо хойгуур 40 километртэ, Митянь голой эрьедэ десант хаяа. Дахуул армиин танкова подразделенинүүдэй, далайн ябаган сэрэгэй туһаламжаар 1000 гаран хүнһөө бүридэһэн десант патрнодуудта шанга сохилто хэхые һэдэлгэ гаргана.

Майн 31-нэй һүни «В-52» түхэлэй самолёдууд Куангчи провинциин урдуурхи нютагуудта 11 дахин добтолго хэжэ, хэдэн зуугаад тонно бомбо хаяа.

Түбэй хада гүбээлиг газарта Контум хото шадар шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Сүлөөлэлгын хүсэнүүд тус хотын хэдэн кварталнуудые эзэмдэн абанхай. США-гай хүндэ бомбардировщигууд Контум хото шадарай нютагуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодобо.

Майн 31-нэй һүни бороо хурын ехээр ороһонһоо уламжалан, Урда Вьетнамай газар нютагуудта байлдаанууд болоогүй, «аалин намдуу» байгаа гэжэ агентство мэдээсэнэ.

ДРВ-гэй газар нютагуудые американ авиаци бомбодожо үргэлжэлһөөр.

Вьетнамай Демократическа Республикын эрье шадарай районуудые 7-дохи флодой кораблинууд буудана.

ПАРИЖ

Э. Хонеккертэй хөөрэлдөөн

ТАСС

Европые бата бэхи эб найрамдалай, аша үрэтэй харилсан ажаллаагын түби болгохын тула Советскэ Союз ба социалис бусад оронуудтай хамта ГДР бүхы хүсэ шадалаа, хүсэлэл оролдолгоёо элсүүлхэ юм гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, «Юманите» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ.

Манай социалис гүрэн Европо түбидэ эб найрамдал хангахые, аюулгүй байдал байгуулхые оролдожо байгшадай найдабаритай хани, бата түшэг тулгуури болоно гээд Э. Хонеккер хэлээ.

БРЮССЕЛЬ

Аюулгүйн байдалай ба харилсан ажаллахын түлөө

ТАСС

Европодо аюулгүйн байдал тогтоохын ба харилсан ажаллахын түлөө ниитын хүсэнүүдэй байгша оной июниин 2-то нээгдэхэ ассамблейдэ бэлэдхэл хэхэ уласхоорондын секретариадта эршэтэй ажал бүрьялна.

Ассамблей үргэн олониитын хабаадалгатай байхаар хараалагдана. Элдэб оронуудай олон тоото делегацинуудһаа гадна, уласхоорондын эмхинүүд — Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн совет, Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федераци, Парламентнууд хоорондын холбоон, Европын совет тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаха.

БОНН

ФРГ-гэй түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ТАСС

«Гол договорые баталха зорилготойгоор» Германиин хоёр гүрэнэй хоорондын харилсаануудые заһаруулхын тула ГДР-тэй һанамжануудаа хэлсэжэ үргэлжэлүүлхыень статс-секретарь Э. Барые түлөөлхэ гэһэн шиидхэбэриие ФРГ-гэй правительство майн 31-дэ болоһон заседани дээрэ абаһан байна гэжэ ФРГ-гэй правительствын тусхай түлөөлэгшэ Г. Алерс Бонндо болоһон пресс-конференци дээрэ мэдээсээ. Эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула статс-секретарьнар Бар (ФРГ), Коль (ГДР) июниин 15-да Берлиндэ уулзаха юм гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ЛОНДОН

Сэрэгэй гаргашануудые хорооха!

ТАСС

Жэл бүри Англи сэрэгэй гаргашануудта 3 миллиард фунт стерлинг һомолно. Консервативна правительствын сэрэгэй гаргашануудта мүнгэ һомололгоёо Европын бусад оронуудай хэмжээндэ хүртэршье хорогоо һаань, һургуулинуудые, больницануудые, байшан гэрнүүдые барилгада 600 миллион фунт стерлинг нэмэгдэхэ аргатай гэжэ «Сэнити» журнал тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ

Дурадхалыень дахинаа арсаба

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Парижда хи хэлсээнэй заседание һэргээхэ тухай ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегацинуудай дурадхалые США-гай ба Сайгон хархис хүсэнүүдэй захиргаанай делегацинууд дахинаа арсаба.

США-гай ба сайгон дахуулнуудай делегацинуудай гэмээр лэ эдэ заседанинууд таһалдуулагдаа һэн.

НЬЮ-ЙОРК

Хуурмаг сүүдлэлгэ дүүрэхэ дүтэлбэ

ТАСС

Анджела Дэвисые сүүдлэхэ талаар засагаархидай үүдхэһэн хуурмаг ябуулганууд Сан-Хоседэ (Калифорни штат) дүүрэхэ тээшээ болобо. Американ коммунисткын «хэрэг» энэ неделиин һүүл багта присяжна заседательнуудай жюрин харалгада дамжуулан үгтэхэ юм.

НЬЮ-ЙОРК

Хэмэл одон һарын нюруу дээрэ унаба

ТАСС

«Аполлон-16» гэжэ американ замбуулинай онгосо дээрэһээ апрелиин 24-дэ табигдаһан һарые тойрон дабшаха бишыхан хэмэл одон оройдоол 36 үдэрэй турша соо ниидэжэ, хараалагдаһан программаяа бэелүүлэнгүй, Һарын нюруу дээрэ унаа гээд США-гай аэронавтикын ба замбуулинай дайда шэнжэлхэ национальна захиргаан мэдээсэнэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин экономико һайжаруулха программануудые зохёохо асуудалнуудые шиидхэжэ байгаа национальна хүгжэлтын соведэй зүблөөн эндэ нээгдэбэ. Соведэй түрүүлэгшэ премьер-министр Индира Ганди зүблөө нээхэдээ, үгытэй ядуу байдалые усадхалга оронной үмэнэ оршожо байһан гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ премьер-министр тэмдэглээ.

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). СССР Наукануудай академиин, Финляндиин академиин хоорондо харилсаа тогтоохо тухай хэлсээн баталагдаба.

ТОКИО. (ТАСС). Гүрэнэй түмэр замай машинистнүүдэй Бүхэяпоной профсоюзда ородог Японой ниислэл хотын түмэр замшад буһалгаа соносхоо. Байгша оной апрелиин һүүл багта түмэр замшадай 48 часай буһалгаанда хабаадалсаһан профсоюзай эдэбхитэдые полицинхидай барижа тушааһые тэдэнэр буруушаана.

ПАРИЖ. (ТАСС). Жэлэй турша соо — 1971 оной апрельһээ 1972 оной апрель хүрэтэр Францида эдеэ хоолой сэн дунда зэргээр 5,6 процентээр хүндэрөө гэжэ Парижай хэблэл мэдээсэнэ. Мяханай, һүнэй, загаһанай, сырэй сэн илангаяа хүндэрһэн байха юм.

ТОКИО. (ТАСС). Японой «Чесна-402» гэжэ пассажирска самолёт Хоккайдо арал дээрэ ниидэжэ ябатараа аюул усалда оробо. Самолёдой экипажай гэшүүд, 10 пассажир хосороо.

СОФИ. (ТАСС). ВФДМ-эй бюрогой, МСС-эй секретариадай, ДКСМ-эй ЦК-гай хамтын баярай заседани Софин гүрэнэй университедтэ болобо. Тэрэ Георгий Димитровой түрэһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулна. Георгий Димитровой ажал ябуулгын зоригжуулхы жэшээ дээрэ бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй гэжэ ВФДМ-эй генеральна секретарь А. Теруз хэлээ.

Георгий Димитровой түрэһөөр 90 жэлэй ойе дэлхэйн студентнэр үргэнөөр тэмдэглэхэ юм гэжэ МСС-эй вице-президент Д. Моктар тэмдэглэбэ.

Заседанида хабаадагшад Георгий Димитровой мавзолейн, В. И. Ленинэй хүшөөгэй хажада веногуудые табиба.

ПРАГА. (ТАСС). Социалис оронуудай — СССР-эй, НРБ-гэй, ВНР-эй, ГДР-эй, Кубын, МНР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, ЧССР-эй архитекторнуудай холбоонуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн эндэ боложо дүүрээ.

Мүнөө үе сагта тааараһан түхэл хэлбэритэй, болбосон һайхан, үнэгүй байшан гэрнүүдые бариха асуудалнуудаар зүблөөндэ хабаадагшад һанамжануудаа хэлсэһэн байха юм.

ПАРИЖ. (ТАСС). Ажабайдалыень, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха тухай хэлхээ холбоошодой эрилтэнүүдые дэмжэһэн Ажалай бүгэдэ ниитын конференциин урлагаар үнгэргэгдэжэ байгааша неделидэ Франциин почто ба телеграфай албанай 100 мянга гаран хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа.

ТОЛИ ТОЛИ

ЭНЭ ХУУДАҺАН-ДАМНАЙ УНШАГТЫ:

- Залуушуулай эрдэм тухай
- *Поэдэй шэнэ номһоо*
- Онтохон болон элдэб һонинууд

ДАХЯАД БАРАБАН СОХИБО

Ниислэл хотымнай Советүүдэй талмай дээрэ уржадэр ехэ хүлгөөтэй байба. Республикын бүхы аймагуудһаа нэгэ-нэгэ пионерскэ отряд эндэ сугларжа. республиканска нэгэдэхи слёд нээгдэбэ. Бүхы дээрээ түрүү зэргын солодо хүртэһэн 22 отряд сутлараа. Тэдэнэр түрүү зэргын солодо хүртэһэн 417 отрядай дундаһаа дам эрхимлэжэ, республиканска слёдто хабаадалсаха эрхэ олоо бшуу. Жэшээнь, Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин Валя Котигой нэрэмжэтэ отряд Железнодорожно районие түлөөлхэ эрхэ олоо. Харин Хэжэнгын интернат һургуулиһаа Цырен-Даша Доржиевай нэрэмжэтэ отряд мүн лэ аймагайнгаа түлөөлэгшэ болоно ерээ.

Бүхы отрядуудай жагсаагдаад байхада, Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин һурагша, майн 19-дэ Москвагай Улаан талмай дээрэ болоһон парадта хабаадалсаһан Костя Ильин түрүү зэргын отрядуудай республиканска нэгэдэхи слёдой нээгдэхээр бэлэн болоһон тухай пионернүүдэй эмхиин республиканска соведэй түрүүлэгшэ Лидия Нимаевада элидхэбэ.

— Буряадай республикын пионернүүдэй эмхиин тугые угтахаар бэлэн байгты! — гэжэ Л. Нимаева команда үгэбэ. — Туг оруулха!..

ВЛКСМ-эй ЦК-гай дурасхаалта улаан лентэтэй туг бариһан гурбан пионерэй шангаар алхалалдан ерэхэдэ, бүхы пионернүүд, пионервожатануд гараараа салют үргэн сэхэ зогсобо. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин болон СССР-эй байгуулаг даһаар 50 жэлэй ойн баярнуудта зорюулагдаһан слёдые нээгээд, амаршалгын үгэ хэлэхэ зуураа, Ленинэй хоёрдохи ордеоор шагнаһан Эхэ орондоо, түрэл Коммунис партидаа зүрхэнэй халуун баяр хүргэе гэжэ дурадхаба. Тиихэдэнь 22 отрядай бүхы гэшүүд нэгэн дуугаар иигэжэ харюусаба:

— Пионерскэ ехэ баяр хүргэнэбди!..

Отряд бүхэн али нэгэн геройн нэрэ зүүһэн. Мүнөөдэрэй жаргалта һайхан байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн геройнуудай дурасхаалые ёһолхо үедэ отряд бүхэнэй гэшүүд өөрынгөө нэрэ дурдана: Олег Кошевой... Павлик Морозов... Валя Котик... Цырен-Даша Доржиев...

Удаань бүлэг пионернүүд маршын хүгжэмэй аялга дор түрүү зэргын солодо хүртэһэн отрядуудай зүгһөө түрсүүдэй сэсэгүүдые В. И. Ленинэй хүшөөдэ табяа.

Түрүү зэргын отрядуудай республиканска нэгэдэхи слёдто хабаадахаар сугларһан түлөөлэгшэд Загарайн аймагта байһан Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ пионерлагерьта хүдэлжэ, слёдоо үргэлжэлүүлхээ ошоо. Слет июниин 5 болотор үргэлжэлхэ.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

ҺУРАЛСАЛ ХОЖОМДОДОГ ГҮ?

1.

«Үри бэе хэнзэдэдэггүй» гэһэн буряад сэсэн үгэ бии. Хэдышье наһатайдаа хүнэй үри бэетэй болоо һаань: «Ши хожомдоош!» гэжэ хэншье хэлэхэгүй, харин дэлхэй дээрэхи хүн зоной тоодо үшөө нэгэн нэмэбэ гэжэ баярлаха ёһотой.

Эгээл тэрээн шэнги эрдэмдэ һурахадаа хэзээшье хожомдохогүйш. Тиимэһээ дээрэ дурдагдаһан оньһон үгые ондоошолон, иигэжэ үгүүлхээр хаяа: «Эрдэм һургуулида хүгшэдэхэгүйш».

Үнэхөөрөөшье, хэды олон хүн наһатай болоһон хойноо һуража, эрдэм олодог гээшэб? Жэшээнь, минии нэгэ багша жара гараһан хойноо институт дүүргэһэн юм.

—Ашанарни институт дүүргээ. Ашанартаяа тэн тэрээн туршажа гараба гээшэб. «Гурбаһаа» байтагай, «дүрбэ» абашана аа гүб гэжэ айдаг һэм. Тиигэхэ болоо һаа, эшхэбтэр һааб даа, — гээд, эрхимээр һуража гараһыень гэршэлһэн улаан хальһатай дипломоо харуулаа бэлэй.

Наһатай болоод һурахада хүндэ, залуу ябахадаа үрдихэ хэрэгтэй гэлсэдэг aaб даа. Тэрэшье яһала тиимэ байха. Ажабайдалай юрьсэндэ дүжэржэ үрдеэгүй тархитай ябахадаа, заалгаһан юумэеэ хүн бэлээр ойлгодог, мартасагүй байдаг ха юм. Гэбэшье ажабайдалай элдэбын шалтагаанһаа болоно, зарим нүхэд саг соогоо һуража шадангүй болиһон байдаг. Хожомынь бүлэтэй болоно, ажаллахаһаа гадна, хүүгэдээ тэжээхэ, хүмүүжүүлхэ хэрэг гараха. Илангаяа эхэнэрнүүдтэ сүлөөтэй саг хомор байдаг.

Гэбэшье сэдьхэлэйнгээ бүхы ольһые зангидажа, ажалдаашье магтаалтай, хүүгэдээшье хүмүүжүүлээд, үшөө заочноор һуража, эрдэм болбосороло улам бүри дээшэлүүлхые оролдожо ябадаг эхэнэрнүүд тухай магтаал түүрээхээр!

Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулида Балдама Шагдановна Цыдыпцыренова багша, буряад хэлэ, литература заадаг. Энэ нүхэрнай һургуулида хүдэлжэ, ажалаа хэжэ, гурбан хүүгэдээ хүмүүжүүлжэл ябаһан мүртөө, пединститут заочноор дүүргэжэ гараха арга олоо бшуу. Мүнөө Б. Ш. Цыдыпцыренова*) һайнаар хүдэлдэг, «Арадай гэгээрэлэй отличник» тэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан.

Яруунын аймагай «Победа» колхозой гэшүүн Дылгыров Чимит дүшэндөө шахаһан хойноо М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй механизациин таһагта заочноор ороод, амжалтатайгаар дүүргэжэ гараа һэн. Мүн тэрэл колхозой гэшүүн Дарима Мункоева нютагайнгаа дунда һургуулиин дэргэдэхи заочно пунктда экстернээр (өөрөө бэлдээд) шалгалта барижа, дунда эрдэм олгоһон аттестат абамсаараа, хүдөө ажахын техникумэй ветеринарна таһагта ороо бэлэй.

Эдэ жэшээнүүдые юундэ би дурданабиб? КПСС-эй XXIV съездын хараалһанай ёһоор, һаяын жэлнүүдтэ манай орондо 16-һаа 35 хүрэтэр наһатай эрхэтэд барандаа дунда һургуулитай болоһон байха зэргэтэй. Тиимэһээ саг соогоо һуража, дунда һургуули дүүргээгүй үлэһэн нүхэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, тэ-

2.

дэнэй эрдэм олохо хүсэлые һэргээхэ гээшэ комсомолой, һургуулиин багшанарай нангин уялга.

Тэрэ талаараа Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин коллектив нилээд ехэ амжалта туйлаһан байна. Тэрэ һургуулиие габьяата багша Ш. Э. Эрдынеев 25 жэлэй туршада толгойлно. Нютагайнгаа залуушуулые дунда һургуулитай болгохын тула дирекци, багшанар хүсэеэ, сагаа гамнадаггүй байха юм. Бүгэдэ ниитын 8 жэлэй һуралсал бэелүүлхын тула ниитын эмхинүүдтэй, нютагай Соведтэй хамтаран, ёһотойхон лэ «добтолго» эхилһэн байгаа. Тиигэжэ 1963 ондо нэгэдэхи класста ороошодые 1971 ондо бултыень наймые дүүргүүлжэ шадаа. Тэдэнь үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ юһэдэхи класста эрдэмээ үргэлжэлүүлһэн байна. Тус һургуулиин харьяата нютагуудта 16-һаа 35 хүрэтэр наһатайшуул соо найман класс дүүргээгүй хүниие мүнөө олохогүйт. 1975 ондо нютагайнгаа бүхы залуушуулые дунда эрдэмгэй болгохо зорилготойгоор һургуулиин багшанарай коллектив тон ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

Колхоз, совхозуудай һаалиин газарнуудта дунда эрдэмтэй һаалишадай тоо нилээд олошороо юм бэзэ. Бар хүсөөр хэгдэдэг байһан хүндэ хүдэлмэриин оньһожоруулагдахада, хүдөө ажахын мэргэжэл шэлэхэ дуратайшуул бүришье олошорхол.

— Дээдэ һургуулитай зоотехник, ветеринар мэргэжэлтэй малшад олошорхо гэжэ этигэдэгби. Минии залууда гараа табижа шадаха хүн эрдэмтэй тоонюй ябаһан юм. Харин мүноо? — гэжэ хуушанай коммунист Бадма Дамдинович Дамдинов хөөрэжэ байгаа һэн. Яруунын аймагай «Победа» колхозой хуряангы түүхэ бэшэхэ гэжэ суглуулһан баян материалаа бүридхэжэ һуухадаа, тэрэ үбгэнэй һанал бодол имагтал үнгэрһэн саг тээшэ бэшэ, харин хожомой һайхан үедэ хандуулагдаһан байгаа ха.

Үнэхөөрөөшье, тиимэ саг холо бэшэ гэжэ бишье этигэдэгби.

— Һм, дээдэ һургуулитай зоной һаалишан болотор наран баруун тээһээ гарадаг болоно ааб даа, гэжэ нэгэ нүхэр энеэгээ бэлэй. Орон дотороо 100 мянган трактортай болохо тухай В. И. Ленинэй шэбшэхые дуулахадаа, заримашуул баһал энеэлдэдэг байһан юм гэхэ. Ойрдоол 100 мянган трактор тухай бодоо бшуу даа! Үлэн хооһон, хүл нюсэгэн Россиин экономико уг залгуулан абаһан бидэндэ 100 мянган трактор тэрэ үедэ олон шэнги байгаа бшуу. Харин мүнөө? Тракторaар ажалаа хэдэггүй ажахы олдохогүйл!..

Гэхэ зуура научно-техническэ дэбжэлтын болоно байһан үе сагта хүн бүхэндэ эрдэм хэрэгтэй даа. Хэрбээ Хушуун-Үзүүрэй һургуулиин жэшээгээр нютаг бүхэндэ эрдэмэй добтолго эхилдэг гээшэ һаа, ямар ехэ алхам урагшаа хэгдэхэ һэм! Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалтай тэмсэлэй болоһон мэтэ, найман жэлэй һургуулигүй гү, али дунда эрдэмгүй залуу хүн манай нютагта бү байг лэ гэһэн уряа доро комсомолой эмхи багшанартай хамта добтолго эхилэг лэ!

Ц. ДОНДОГОЙ.

*) *Энэ багшын статья газетын 3-дахи нюурта харагты.*

БЭЛИГТЭ ХҮГЖЭМШЭ БОЛОГ ЛЭ!

Май һарын һүүлдэ багта хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо Люся Савельевагай концерт болоо. Люся мүнөө жэлдэ хүгжэмэй училищи дүүргэжэ, пианистка болоно гараха юм.

Урда тээнь хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули дүүргэһэн. Тэндэ Е. Землянова-да заалгаа. Училищида һурахадаа Э. Г. Оганджановада заалгаа юм. Алишье багшань шабиингаа хурганнуудые уян нугархай болгохо, сэдьхэлыень хүмүүжүүлжэ, хүгжэмдэ һонор шэхэтэй болгохо гэжэ нилээд ехэ оролдолго гаргаа гэжэ һанахаар. Тэрэниие Люсиин тоосоото концерт гэршэлээ.

Концертын программада ондо ондоо үе сагта ажаһууһан, ондо ондоо маягтай композиторнуудай зохёолнууд ороһон. Тодорхойлон хэлэбэл, Бахай, Бетховеной, Шопенэй, Дебюссиин, Рахманиновай зохёолнууд гүйсэдхэгдөө.

Ямаршье зохёол наадахадаа, эдир пианистка тэрэнэй удхые гүнзэгыгөөр тайлбарилан, доторойнь бодолые ойлгосотой болгожо шадана. Аялга хүгжэмэй нугалбариие тон наряар, гоёор гаргана. Тиихэдэнь абяан бүхэниинь удхатай болоно үгэнэ ха юм.

Илангаяа романтическа удхатай зохёолнуудые Люся Савельева бэрхээр гүйсэдхөө. Жэшээнь, Шопенэй мазуркануудые уран гоёор соностоо.

С. Рахманиновай дүрбэдэхи концертые гүйсэдхэн, Люся тоосоогоо түгэсхөө юм. Тус концертые гүйсэдхэхэдөө, басаган шадамар бэрхэ хүгжэмшэ болоно ябаһанаа харуулба.

Люся гүрэнэй шалгалтын дабаае амжалтатайгаар дабажа, саашадаа жэлһээ жэлдэ урган, бэлигтэ хүгжэмшэ болог лэ гэжэ үрезхэ дуран хүрэнэ.

Л. ПЛАКИТИНА,
хүгжэмэй училищиин багша.

«МАРИНА ДОКТОР БОЛОХО ДУРАТАЙ ЮМ».
К. ГАБАЕВАЙ фото.

ЗУНАЙ САГАЙ ЗУЛГЫДА...
С. ЦЫДЫПОВЭЙ фотоэтюд.

Шэнэ онтохон

ЗУМБАРААГАЙ ДУУН

Ута хүйтэн үбэлдөө ото нүхэндөө һажаһан зумбараа хабарай һайхан үдэр тэндэһээ гаража, орон дэлхэйе һайхашаажа оробо. Ямар һайхан дайдаб? Ямар сэбэр агаар бэ? Хангалтама ургамал баһал нойрһоо һэрижэ, газарһаа бултайжа захаланхай. Зумбараа өөдэ уруугаа хараашална. Ямар һайхан, номин хүхэ тэнгэриб? Тэрэ тэнгэридэ буржагар сагаан үүлэн тамаран сэнгэжэ наадана.

Совхозой асари томо машинанууд дэлхэй дайдаараа хойшоо урагшаа дүнгинэлдэнэ. Эдээнэй һүртэ абяан зумбараада хашартайшье һаа, харин ехэ туһа хэдэг ха юм.

Зумбараа тэригэлээдшье гүйгөөдшье үзэнэ, урбалдаад, дэбхэрээдшье абана, шохойжо һуугаадшье хараашална.

Зумбараа шэнэ жэлэйнгээ баяр үнгэргэжэ байтараа, хуушан танил булжамууртаяа уулзашаба. Тэрэнь хүйтэн болобо, урда зүг дулаан орондо ошохомни гэжэ нёдондо намар дуулгаһан байгаа.

Тэдэ хоёр бэе бэеэ амаршалбад. Хэр зэргээр сагаа үнгэргэһэн тухайдаа бэе бэедээ мэдээсэнэд.

Илангаяа зумбараагай һонирхохоор зүйл тон олон. Булжамуурай һонирхохоошье юумэ юу байхаб, юуб гэхэдэ эндэшье, тэндэшье хуу ябажа үзэһэн.

— Дулаан оронши хэр холо юм? — гэжэ булжамуурһаа зумбараа һурана.

— Холо даа, ши ниагалха болоо һаа, үе наһандаашье хүрэхэгүйш. Би хэды түргэн ниидэдэг гээшэбиб. Теэд ямар олон үдэр ниидэжэ, ехээр эсэжэ хүрэдэг гээшэбиб!

— Теэд юу бэдэржэ иишэ ерэнэш? Тэрэ дулаан орондоо ходо байхаяа янаш!

— Дулаанай сагта эндэ үлүү һайн. Уян зөөлэн ургамал, һэрюун, ямар сэбэр агаар бэ, ямар тунгалаг уһан бэ! Хоолшье элбэг.

— Дулаан орондо хүнүүд таряа таридаг гү?

— Таридаг, зүгөөр иимэ нэмжээ ехэ таряалан үгы, полинуудай багахан хэһэгүүд байгша.

— Үхибүүд манайхидые агнадаг гү?

— Мэдэнэгүйб, ядаг юм.

— Ямар ангууд ябадаг бэ?

— Элдэбын ангууд ябагша, эндэхишье ангууд бии. Тон томо, дошхон, сухалтай ангууд ябагша, харин маанадые ядагшьегүй.

— Ши набшаһануудые арбалзуулаад ниидэнэш, иимэ набшаһадые намда оложо үгыш. Би шамтай дулаан орондо ниидэжэ ошохом. Бусангүй, тэндээ байхаб.

— Эдэш набшаһад бэшэ, далинууд гээшэ. Эдэшни олдохогүй. Теэд ши эндээ яһала зохинхой бэшэ аалши? Тэрээгүүр юу бэдэрхээ һанаабши? Тэндэш үлүү юумэ үгы. Эндэ ханигүй һайн лэ.

— Эндэ яһала һайн, теэд үхибүүд маанадые хюдадаг, нүхэндөө ороходош уһа шудхаха, нүхэнэйш амһарта хабхаан табиха. Дүтын нүхэндэ гүйжэ орохо гэжэ ехэ олон нүхэ малтаха хэрэгтэй.

— Минии һанахада, ... зүб тиигэнэ. Таанар ... ажал хэжэ ургуулһан тар... эдинэт. Газараа ямар... надаг гээшэб? Тоогүй ол... хэ малтажа, газарыень ... нэт. Хүн булжамуур... ядагшьегүй. Юуб гэхэдэ ... таряанайнь дайсан болон... хой шумуулнуудые эдижэ ... дэ туһа хүргэнэбди. Су... саггаа гоё һайхан дуу ду... хүн зониие баярлуул... Тэдэ хүнүүд бидэндэ ба... өөһэдөө бидэнэр тухай ... гоё һайхан дуу зохёожо ду... даг...

Тэрэ хоёрто хөөрэлдэ... юумэн дууһаба. Булжа... агаарта дүүлин гаража, ... таал дуугаа жыюулбэ.

Зумбараа шохойжо һуу... хараашалжа-хараашалжа, ... жэ ошоод таригдаһан т... малтажа гаргаад эдижэ ... Эдеэлжэ садаад хараа... һуутараа, үхибүүдэй хо... ябахые хараба.

— Байза дуу дуулажа, ... бүүдые сэнгүүлхэ, баярлу... байна. Булжамуурһаа д... дуулахагүйлби, — гээд д... жа оробо:

Томо шара үрэһыетнай
Түүжэ эдихэб малтаад,
Ургажа байһан таряае...
Унагаагаад эдихэб-яа...
Чок-чок-чок,
Чок-чок-чок...

Тиигэжэ һуутараа, үхиб... гарһаа хосорһон гэхэ.

Дон ЭРДЫНЕЕ...
һургуулиин баг...

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ШЭНЭ НОМҺОО

БУРЯАДАЙ МЭДЭЭЖЭ ПОЭТ ШҮЛЭГҮҮДЭЙ ШЭНЭ СОГСОЛБОРИ БЭЛДЭЭ. ТЭРЭЭН СОО АЖАБАЙДАЛАЙ ГОЕ ҺАЙХАНИИЕ ЗУРАГЛАҺАН ФИЛОСОФСКО, УЯНГАТА ШҮЛЭГҮҮД ОРУУЛАГДАА. ТЭРЭ НОМҺООНЬ ХОЁР ШҮЛЭГ УНШАГШАДАЙ АНХАРАЛДА ДУРАДХАЯ.

АМИДЫ ҮРЭҺЭДӨӨ МАГТАНАБ

Ажалша баатар хүнүүдэй
Альган дээрэнь хэбтэхэдээ,
Намарай эрдэни-үрэһэдни
Наранай дуһалнууд байналта!
Торгон мансы самсатай,
Томо шаргал үрэһэдүүдни,
Хамаг зүүдэн бүхэндөө
Хабараа хаража дууранална.
Шиигтэй, ундатай газарайнгаа
Шэмэтэй дулаахая хүнжэл соо
Амаран нойрсон жаргаха
Анханай нангин хүсэлтэйтэ.
Ган гасуур жэлнүүдтэ
«Гашуун ядарал» амсадаг,
Гаһархан үрэһэдүүд,
хүнүүдтэл,
Газар дэлхэй нютагайлта.
Адын дохёото сэрэг дайнай
Аюул асаржа ерэхэдэ,
Туйлай баян таряаламнай
Түймэр галда хосороо һэн.
Газар үлгыешни шатаагааша
Галта дайнай жэлнүүдтэ
Бултадаа арадуудай үрэһэе
Буугай тобшотой адлидхаал.
Байгаалиин бүхы бэлэгүүдые
Байрадань гээжэ уридлааша
Хүндэтэ үрэһэдни, арадуудай
Хүсэ шадалые эршэдүүлнэлтэ!
Хүгжэмтэ хабарнай ерэбэл
даа,
Хүн түрэлтэндэ ямбатай,
Хүндэтэ үрэһэдни, бэлэн гүт,
Хүдөө хойнортоо урниабди!
Агаарта газар юртэмсын
Амиды үрэһэдһөө мүндэлһэн
Али бүхы хоолосуудай
Атаархан байдаг хоолосууд
бии.
Али бүхы хоолосуудые
Атаархуулһан хоолосуудынь
Нарата жаргал оронойнай
Нангин гербдэ оролсоол даа.
Газарай одон — гербдэмнай
Гансашье хоолосой оролсоһон
һаа,
Бүмбэрсэгтэ сэсэглэһэн
хоолосууд
Бүхыдөө оролсоһон удхатай
бшуу!

СЭНХИР ГЛОБУС ТУХАЙДАА...

— Саһа мүльһөөр амилдаггүй,
Сагаан баабгайгүй полюсууд...
Зоригтой альпинистын
дүүлидэггүй,
Залигүй улаан Гималайнууд...
Загаһа акулаар бусалхагүй
Зарсаһан шулуун океанууд...
Дүтыншье онгосо угтахагүй
Дүлии балай олтирогууд...
Нугаһа, сахалиин шууяхагүй
Нуурай түхэреэн һууринууд...
Дуһалшье уһа урдахуулхагүй
Дууһандаа шэргэһэн гол
мүрэнүүд...
Хамаг түмэнэй үйрэхэгүй
Харанхы мянган городууд...
— Һүү, нүхэр, болиш!
Һүрдэмэ юумэ бү хэлыш!
Аюулай үгэ дурдажа,
Амаа ангайха хэрэггүйл!
— Хүлисэ, нүхэрни болибоб...
Хүршэмни айгаад абабалтайш?
Хүн түрэлтэн бүмбэрсэгөө
Хүмэрюулгэхэгүйл дайсадта!
Галта атом, водородой
Газарые хуухалан тэһэрхые
Ухаагаар эрьюу, галзуунаршье
Унтаһан нойртоошье бү үзэг!
Ядаралай бомбо далайгшадай
Яһан араг һабарнуудынь
Хүдэлмэриншэ баатар гарнууд
соо
Хүдэлхэгүйгөөр бажуулгаатай.
Урдамни байгша глобус
Уйдхар үгэнүүдые харюусаг лэ!
Хүдэлжэ голоо тойродоггүй
Хүхэ сэнхир глобусоо,
Анхаран хаража һуутарни,
Атомай усадхал һануулһан
Амигүй хооһон планетэ
Аржыгаа ха юм даа түр зуура...
Нараяа тойрон гороолжо
Наһаяа эдэлдэг бүмбэрсэгые
Һажаалган хэгдэһэн глобус
аад,
Һажажал һуухадаа яана
гээшэб?
Хаража һуугша глобусоймни
Халтирхай мэльгэн ташаанда
Алтан далитай тархаанашье
Абирхажа ябахаа янаб даа?
Гансаш амиды амитагүй
Гаһар томо глобусоо
Бүмбэгэ болгожо газаагуур
Бүхэли үдэртөө наадахыень
Үхибүүдтэ бэлэг барилтай
гү?
Үдэрөө эльгээхыень үгэлтэй
гү?
Альганай зэргэнүүд
набшаһаараа
Амилан үндыдэг ургамалтай,
Газарай шорой хүрьһэтэй
Гаһар горшоог асаржа;
«Энээхэн глобусой һууринс
Ээзэлэ!» — гэжэ хэлэлтэй гү?
Торголиг ногоон набшаһыень
Толо тататар аршахажа,
Сэбэр уһаар уһалхажа
Сэсэглэхыень хүлеэн һуултай
гү?

Адли фамилитай, Адли нэрэтэйшүүл

Москва хотодо хорин Александр Сергеевич Пушкинтан, зургаан Наташа Ростоватан, гансахан Анна Каренина, студент Александр Чацкий, слесарь Иван Грозный, автомашинын жолоошон Дмитрий Пожарский, хоёр инженер Кузьма Мининтэн мүнөө ажаһууна. Мүн тиихэдэ оронойнай ниислэл хотодо 27 Борис Годуновтон ажаһуудаг. Тэдэнэй эгээл аха захань —75 наһатай пенсионер, эгээл залуунь — һургуулиин 16 наһатай һурагша юм.

Гадна Иванов гэжэ фамилитай 100.000 хүн, 80.000 Смирновтон Москва хотодо ажаһуудаг байха юм.

«ЖУРНАЛИСТ» журналай 1972 оной 5-дахи номерһоо абтаба.

ПРАВДА·БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһанда: ... эй ЦК-да, СССР-эй Ве... Соведэй Президиум ба ... эй Министрнүүдэй Со... «Интернационализмын ... жүүлгэ» — түрүү бэшэг... циалис мүрысөөнэй ал... подборко. Орон доторн... нууд.

Хоёрдохи хуудаһанда ... шын һургуули ба заво... Д. Бальчиновагай стать... рэл орон доторнай. Нютаг... тагай һонинууд.

Гурбадахи хуудаһанда: ... нэй мүшэндэ» — АПН-эй ... респондеци. Хилын саа...

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... ботын хуудаһан.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...
11.20 — «Отряд Тр... сражается» гэһэн үхиб... зорюулагдаһан фильм.
«ОРБИТА» ХАРУУЛ...
13.00 — дамжуулгын ... рамма. 13.05 — орон до... һонин. 13.10 — үхибүүд... рюулагдаһан мультфильм... 13.40 — «Здоровье» гэһэ... учно-популярна прогр... 14.15 — футболоор СС... түрүү һуури эзэлхын ... эхилһэн мүрысөөндэ «Ло... тив» (М) — «Спартак» (... манданuудай наадан дамж... даха. 15.00 — «Орленок»... дамжуулга.
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...
15.30 — «Ростовс... Кремль» гэһэн киноочерк.
«ОРБИТА» ХАРУУЛ...
15.40 — «Как стать м... ной» гэһэн уран һайх... фильм. 16.50 — уласхоор... программа. 17.20 — кон... 18.00 — «Эфир соо ... шуул» гэһэн дамжу... 19.00 — «Время» гэһэн һү... һонинoй программа. 19.3... «Петр Первый» гэһэн уран... ханай фильмын нэгэдэх... харуулагдаха. 21.10 — ... концерт.
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...
21.30 — «Фитиль» гэһэ... хэсоюзна сатирическэ кин... нал. 21.40 — фильм-конц...
«ОРБИТА» ХАРУУЛ...
23.00 — «Поэзия» гэһэ... жуулга. 23.30 — «Время... һэн һүүлэй һонинoй прогр... 24.00 — футбол. Эндэ «... мо» (К) — «Динамо» (М... манданuудай наадан хар... даха.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ...
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...
19.00 — «Слово о ... войне» гэһэн киноочерк. ... — «Семья Коцюбинских» ... уран һайханай фильмын ... дэхи серинь харуулагдаха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-03561. Заказ № 1275.